

T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İşletme Anabilim Dalı
İşletme Bilim Dalı

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYAL VE FEN BİLİMLERİNE GÖRE GİRİŞİMCİLİK
ALGILARININ İNCELENMESİ İLE İLGİLİ BİR
ARAŞTIRMA: İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Gizem ALTUNTAŞ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Canan TİFTİK

İstanbul, Haziran – 2022

TEZ TANITIM FORMU

Yazar Adı Soyadı : Gizem ALTUNTAŞ

Tezin Dili : Türkçe

Tezin Adı : Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal ve Fen Bilimlerine Göre Girişimcilik Algılarının İncelenmesi İle İlgili Bir Araştırma: İstanbul Gelişim Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Örneği

Enstitü : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı : İşletme

Tezin Türü : Yüksek Lisans

Tezin Tarihi : 23.06.2022

Sayfa Sayısı : 67

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Canan TİFTİK

Dizin Terimleri : Girişimcilik, Öğrenci, Üniversite

Türkçe Özet : Bu tez önlisans öğrencilerinin sosyal ve fen bilimlerine göre girişimcilik algılarını ve demografik değişkenlere göre girişimcilik algılarındaki farklılığı incelemek üzere yapılan bir araştırmadır.

Dağıtım Listesi : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

İmzası

Gizem ALTUNTAŞ

**T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

İŞletme Anabilim Dalı

İŞletme Bilim Dalı

**MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYAL VE FEN BİLİMLERİNE GÖRE GİRİŞİMCİLİK
ALGILARININ İNCELENMESİ İLE İLGİLİ BİR
ARAŞTIRMA: İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Gizem ALTUNTAŞ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Canan TİFTİK

İstanbul, Haziran – 2022

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Gizem ALTUNTAŞ

.../.../2022

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Gizem ALTUNTAŞ'ın “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal Ve Fen Bilimlerine Göre Girişimcilik Algılarının İncelenmesi İle İlgili Bir Araştırma: İstanbul Gelişim Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Örneği” adlı tez çalışması, jürimiz tarafından İşletme anabilim dalı, İşletme bilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan *Dr. Öğr. Üyesi Canan TİFTİK*

(Danışman)

Üye

İmza

Dr. Öğr. Üyesi Özge TURHAN

Üye

İmza

Dr. Öğr. Üyesi Necmiye TÜLİN

İRGE

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.../... / 2022

İmzası

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul Gelişim Üniversitesi İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin fen ve sosyal bilimler arasındaki farklılıklara göre girişimcilik algılarını belirlenmesidir. Ayrıca öğrencilerin girişimcilik algılarının cinsiyet, yaş, program, girişimcilik dersi alma durumları, aylık gelirleri, anne ve babalarının mesleklerine göre farklılıkların incelenmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin girişimcilik algı düzeylerinin belirlenmesi için Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilmiş olan 36 maddelik “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma grupları oluşturulurken, meslek yüksekokulunda bulunan tüm bölümleri temsilen rastgele yöntemle örneklem seçilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin değerlendirilmesi SPSS 24 istatistik analiz programı kullanılarak yapılmıştır. Katılımcıların “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” ifadelerine ilişkin tutumlarını belirlemek için frekans, yüzde dağılımları, aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Değişkenlerin normal dağılmaması sebebiyle araştırma hipotezlerine uygun olarak Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis testleri yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin girişimcilik algıları yüksek girişimcilik seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyal ve fen alanlarında öğrenim görme durumları ile girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, öğrenci, üniversite

SUMMARY

The goal of this study is to determine the entrepreneurship perceptions of Istanbul Gelişim Vocational School of Higher Education students at Istanbul Gelişim University in the 2021-2022 academic year with respect to the variations between scientific and social sciences disciplines. Furthermore; it is aimed to examine the differences in the entrepreneurship perceptions of the students with respect to gender, age, program, enrollment to the entrepreneurship courses, monthly income, and the occupations of their parents. In order to determine these perception levels; a “University Students Entrepreneurship Scale” which is developed by Yılmaz and Sünbül, comprised of 36 subjects (2009) is employed. While forming the search groups, samples are chosen randomly to represent all programs at the vocational school of higher education. Evaluation of the data obtained in the study is carried out by using the SPSS 24 statistical analysis software. In order to determine the attitudes of the participants towards the expressions of “University Students Entrepreneurship Scale”; Frequency, percentage distributions, arithmetic mean and standard deviation values are calculated. Since the variables are not normally distributed, Mann Whitney-U and Kruskal Wallis tests are performed in accordance with the research hypotheses. As a result, the students' entrepreneurship perceptions are found to be at a high level. Finally, it is observed that there is a significant difference between the students' learning status in social and science fields for their perceptions of entrepreneurship.

Keywords: Entrepreneurship, student, university

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ÖNSÖZ.....	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.2. Girişimciliğin Önemi.....	6
1.2.1 Girişimciliğin Ekonomik Açıdan Önemi.....	7
1.2.2 Girişimciliğin Sosyal ve Psikolojik Açıdan Önemi.....	8
1.3 Girişimciliği Etkileyen Faktörler.....	9
1.3.1 Kişisel Faktörler.....	10
1.3.2 Çevresel Faktörler.....	13
1.3.3 Ekonomik faktörler	15
Girişimcilik Eğitimi.....	15

İKİNCİ BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

2.1 Araştırma Konusu ve Kapsamı.....	18
2.2 Araştırmanın Amacı	18
2.3 Araştırmanın Önemi	18
2.4 Araştırmanın Yöntem Ve Tekniği	18
2.5 Araştırmanın Hipotezleri	19
2.6 Araştırmanın Sınırlılıkları	20
2.7 Evren ve örneklem.....	20
2.8 Verilerin Analizi ve Güvenilirlik	21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

3.1 Demografik Göstergeler	22
3.2 Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği Maddelerinin Ortalama Puanları .	24
3.3 Katılımcıların Girişimcilik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular	25
3.4 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Cinsiyete Göre Farklılık Analizi	26

3.5 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Yaşa Göre Farklılık Analizi	27
3.6 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Öğrenim Gördükleri Programa Göre Farklılık Analizi	28
3.7 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Öğrenim Gördükleri Alana Göre Farklılık Analizi	29
3.8 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Girişimcilik Dersi Alma Durumlarına Göre Farklılık Analizi	30
3.9 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Farklılık Analizi	31
3.10 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Aylık Gelir Durumlarına Göre Farklılık Analizi	32
3.11 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Annelerinin Meslek Grubuna Göre Farklılık Analizi	33
3.12 Katılımcıların girişimcilik algılarının babalarının meslek grubuna göre farklılık analizi	34
3.13 Hipotez Sonuçlarının Değerlendirilmesi	34
TARTIŞMA	36
SONUÇ.....	42
KAYNAKÇA	45
EKLER.....	52

KISALTMALAR

ABD	:	Amerika Birleşik Devletleri
BİAE	:	Bandırma İktisadi Araştırmalar Enstitüsü
GEM	:	Global Entrepreneurship Monitor
İGÜ	:	İstanbul Gelişim Üniversitesi
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
MYO	:	Meslek Yüksekokulu
N	:	Katılımcı Sayısı
Ort.	:	Ortalama
P	:	İstatistiksel olarak anlamlılık durumu
Ss	:	Standart Sapma
T.C	:	Türkiye Cumhuriyeti
TÜSİAD	:	Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Örneklem büyüklüğünün hesaplanması	20
Tablo 2. Güvenilirlik analizi.....	21
Tablo 3. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımları	22
Tablo 4. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeğine Verilen Ortalama Puanlar ve Standart Sapmalar	24
Tablo 5. Katılımcıların algı düzeyleri	26
Tablo 6. Katılımcıların girişimcilik algılarının cinsiyet değişkeni ile karşılaştırması	26
Tablo 7. Cinsiyete göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri.....	26
Tablo 8. Katılımcıların girişimcilik algılarının yaşa göre karşılaştırması	27
Tablo 9. Yaşa göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri	27
Tablo 10. Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri programa göre karşılaştırması	28
Tablo 11. Öğrenim gördükleri programlara göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri	28
Tablo 12. Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri alana göre karşılaştırması	30
Tablo 13. Öğrenim gördükleri alana göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri	30
Tablo 14. Katılımcıların girişimcilik algılarının girişimcilik dersi alma durumlarına göre karşılaştırması	30
Tablo 15. Girişimcilik ile ilgili ders alma durumlarına göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri	31
Tablo 16. Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri sınıfa göre karşılaştırması	31
Tablo 17. Sınıflarına göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri.....	31
Tablo 18. Katılımcıların girişimcilik algılarının aylık gelir durumlarına göre karşılaştırması	32
Tablo 19. Aylık gelirlerine göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri	32
Tablo 20. Katılımcıların girişimcilik algılarının annelerinin meslek grubuna göre karşılaştırması	33
Tablo 21. Annelerinin mesleğine göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri	33
Tablo 22. Katılımcıların girişimcilik algılarının babalarının meslek grubuna göre karşılaştırması	34
Tablo 23. Babalarının mesleğine göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri	34
Tablo 24. Hipotez testlerinin sonuçları	35

ÖNSÖZ

Tez çalışmamın tamamlanması sürecinde yardım ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım ve değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Canan TİFTİK'e en içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca desteğini hiç esirgemeyen İstanbul Gelişim Üniversitesinde eğitim aldığım değerli hocalarıma bana verdikleri eğitim için teşekkürü bir borç bilirim.

En büyük destekçim, eşim, Şahin ALTUNTAŞ'a, tez yazım sürecinde dünyaya gelen, beni varlığıyla motive eden canım kızım, İpek ALTUNTAŞ'a, her zaman sevgiyle yanımda olan annem ve kız kardeşime sonsuz teşekkürler.

GİRİŞ

İlkel toplumlardan bu yana var olan girişimcilik kavramının ortaya çıkışı, insanların hayatlarını idame ettirebilmek için yaptıkları avcılık, toplayıcılık, hayvancılık, tarım vb. gibi ekonomik faaliyetlerden doğan ve zaman içinde evrilen bir olgudur. Girişimcilik kavramı hususunda zaman içerisinde çeşitli bakış açıları ile tanımlamalarda bulunulmuştur. Bu tanımlar, teknolojinin gelişmesi, pazar profiline değişmesi, kültürel faktörler, devlet politikaları, kişilik faktörleri gibi çok çeşitli şekillerde var olmuş ve değişip var olmaya devam edecektir. Girişimcilik, doğuştan gelen kişilik özellikleri ile daha sonradan çevresel faktörlerden etkilenme sonucunda elde edilmektedir.

Ülke ekonomileri için önem taşıyan girişimciler, istihdamı sağlarken her yeni girişimde, üretim ile ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Girişimcilik, ülkelerin büyük problemlerinden biri olan işsizlik sorunu için çözüm üretmekle birlikte, sosyal hayatın gelişmesini sağlamaktadır. Refah düzeyi yükselen toplumun, yasal olmayan seçenekleri daha az tercih etmesi hususunda da fayda sağlar, mutlu insan, mutlu toplum anlamına gelir. Gelişmiş ülkelerin genel özelliklerine bakıldığında girişimcilik konusuna önem verdikleri, bu konuda yatırım, proje, destek ve girişimci devlet politikaları belirledikleri görülmektedir. Toplumların sosyal ve ekonomik anlamda ilerlemesi için girişimcilerin desteklenmesi ve girişimciliğin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Bir ülke ekonomisinin iyi olması için girişimci olmak tek başına anlamlı bir etken değildir. Bireylerin toplumun bir parçası olarak taşıdığı özellikler de girişimcilik düzeylerini belirlemektedir. Girişimcilik bir bütün olarak ele alınması gereken çok yönlü bir olgudur. Ekonomik alanda gelişen ülkelerin çocukluk çağından itibaren kişilerin girişimcilik kavramıyla tanışması sağlanırken, gelecekte girişimcilik konusunda daha istekli ve bilgili olmaları bakımından destek verilmektedir. Dolayısıyla girişimcilik eğitimi, bir ülkenin gelişimi, refahı, ekonomik ve sosyal alanda kalkınması için temel eğitimlerden biridir.

Bu çalışmanın amacı önlisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik algı düzeylerinin ve sosyal-fen bilimlerine göre girişimcilik algılarında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesidir. Ayrıca öğrencilerin yaş, cinsiyet, program,

sınıf, aylık gelir, anne ve baba mesleklerine göre girişimcilik algıları arasındaki farklılıkların karşılaştırılmasıdır.

Çalışmamız beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, girişimcilik ile ilgili genel bilgilere yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde araştırma konusu, kapsamı, amacı, önemi, yöntem ve tekniği, hipotezleri, sınırlılıkları, evren ve örneklem, verilerin analizi ve güvenilirlik kısımları ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde araştırmaya ait bulgulara yer verilmiştir. Çalışmanın dördüncü bölümünde elde edilen bulgular literatürdeki benzer çalışmalar ile karşılaştırılarak yorumlanmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise çalışma sonuçları ve önerileri ortaya konmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1 Girişimcilik Kavramı

Tarihsel süreçte, kültür, ülke politikaları, değişen pazar anlayışı, teknolojinin hızla gelişmesi, müşteri istek ve beklentilerinin farklılaşması gibi birçok faktör ile girişimcilik olgusu değişmekte, gelişmekte ve çeşitlenmektedir. Finansal, psikolojik, sosyal ve çevresel birçok faktörün birleşmesi ile oluşan girişimcilik konusunda günümüzde etkili ve başarılı ülkelerin neredeyse tamamının girişimcilik hususunda başarılı olduğu gözlenmektedir. Global dünya koşullarında rekabetin hızla artması ile girişimcilik oldukça önem arz etmeye başlamıştır. Küreselleşme süreci ile gün geçtikçe önem kazanan rekabet için, girişimciliğin ve girişimcilik kavramının göz ardı edilemez bir öneme sahip olduğu görülmektedir. Dünya üzerindeki serbest rekabet piyasasının vazgeçilmez unsuru haline gelen işletmeler, girişimciler tarafından kurulup, piyasanın vazgeçilmez birer parçası olmaktadır (Akpınar ve Küçüköksel, 2015, s. 13-19).

Girişimcilik, zamanla değişen ve devamlı gelişen bir kavram olması sebebiyle farklı tanımlamalar yapılmış, değerlendirmiş ve günümüzde farklı bakış açıları ile değerlendirilmeye devam etmektedir. Tarihsel süreç içinde literatürde girişimcilik ile ilgili birçok tanım yapılmıştır.

Girişimcilik teriminin kökeni on ikinci yüzyıla kadar uzanan; bir şeyi farklı yapmak anlamına gelen Fransızca 'entreprendre' üstlenmek fiilinden ve Almanca "girişmek" anlamına gelen unternahmen kelimesinden türemiştir (Fox, 2005).

Ortaçağda girişimciler risk almayan sadece yönetimden sorumlu kişiler olarak nitelendirilirken, risk alan girişimci kavramı 17.yy'da girişimcilerin bir üretim karşılığında devletle anlaşma yapan kişi olarak tanınması ile gelişme göstermiştir.

Girişimcilik kavramının tanımı, ilk kez 1755'te Richard Cantillon tarafından yapılmıştır. Cantillon'a göre girişimcilik, işi organize ederek riskleri üstlenme süreci olarak tanımlanmıştır. Girişimcilik, ekonomik gelişmeleri takip ederek ve tüm risklerin göze alınarak üretim için gerekli hammadde, işgücü, işyeri gibi tüm üretim faktörlerinin temin edilmesi sürecidir. Bu süreci yöneten ve bütün yapıyı kuran kişilere de girişimci denilmektedir (Küçüktekin, 2006, s. 6).

Richard Cantillon; Girişimcileri, tüccarları mal sahipleri ve ticaretle uğraşan insanları, risk alıcılar olarak tanımlamıştır (Hisrich ve Peters, 1985, s. 11).

Girişimcilik, işletme, iktisat ve sosyoloji gibi farklı disiplinlerin ilgilendiği bir konu olmasından dolayı farklı tanımları bulunmaktadır. Shapere göre girişimcilik, inisiyatif kullanabilme, riskleri kabullenme, mevcut kaynakları uygun bir şekilde değerlendirme gibi durumları kapsayan davranış biçimidir (Güler, 2008, s. 9).

Girişimcilik; kişilerin belirli fırsatlardan faydalanmak için, çeşitli kaynakları ve süreçleri araştırdığı, bunlardan faydalandığı süreç olarak görülmektedir (Shane ve Venkataraman, 2000, s. 217-226).

Girişimcilik, belirsizlik içerisinde risk alarak, aldığı riskleri en alt seviyede tutmaya çalışmak, hedeflediği amacı gerçekleştirmek, ulaşılabilir kaynakların yenilikçi bir şekilde bir araya getirilmesini sağlamak ve kendi amaçlarını gerçekleştirmek, kaynakların yenilikçi birleşimlerini gerçekleştirmek, belirsizlik ve risk alma davranışlarını gerçekleştirmek, proaktif, aynı zamanda fırsatlara açık davranışlar bütünüdür (Grupta, MacMillian, ve Surie, 2004, s. 241-260).

Girişimcilik gerekli zaman ve çabayı harcayarak, beraberinde getirdiği finansal, psikolojik ve sosyal riskleri üstlenerek ve etkinliklerin sonucunda oluşan parasal ve kişisel tatmin ve bağımsızlığı kazanarak değeri olan yeni bir şey yaratma sürecidir ( zdemir ve Mazgal, 2012, s. 87-102).

Girişimci kavramı günümüzde daha çok ekonomik faaliyetlerde bulunan ve bunun sonucunda sosyal fayda sağlayan kişi olarak tanımlanmaktadır. Girişimci, ekonomik kaynakları bulan, hammadde, işgücü gibi üretim için gerekli faktörleri bir arada etkin bir şekilde kullanan ve üretime uygun pazar yaratan kişidir. Girişimcilerin özelliği toplumun ihtiyaçlarını belirlemesi, bu ihtiyaçları karşılaması, gerekli yatırımları yaparak kişisel refahı sağlamasıdır (Akşit, 2003, s. 5).

Schumpeter ise girişimciliği “yeni ürünler ve yeni süreçler geliştirme, yeni ihracat pazarları bulma, yeni hammadde, yarı mamul, arz kaynakları bulma veya yeni bir organizasyon yapısı oluşturma” şeklinde tanımamıştır (D m, 2006, s. 5).

Mevcut  retim faktörleri ile çeşitli kaynakların birleştirilerek yepyeni bir süreç olarak bir araya getirilmesi, yeni, bir mal veya hizmetin üretilmesi girişimciliğin genel kabul görmüş tanımı olarak görülmektedir (Ertürk, 2011, s. 17).

Girişimcilik kavramının tanımlarını tarihsel bir sıraya koyacak olursak, Schumpeter 1934 yılında girişimciliği tanımlamış, girişimciliğin kökünde yenilik olduğundan bahsetmiştir. Cole 1968 yılında kar amacı güden işletmelerin tanımına yer vermiş ve devamlılığını sağlama konusuna değinmiştir. 1968 yılında Leibenstein'e göre girişimcilik tanımında üretim faktörlerinin bir araya getirilmesi hususu üzerinde durulmuştur. Kirzner girişimciliğin, geleceği görme, öngörülebilir bulunabilme buna göre plan yapıp uygulamaya geçmenin gerekliliğinden bahsetmiş, Ronstadt, ekonomik anlamda ele alıp, kademeli zenginleşme tanımı yapmıştır. Stevenson, Roberts ve Gousbeck 1985 yıllarında, bireylerin fırsat yaratma, fırsatları bulma ve kullanma ile girişimcilik kavramını tanımlamış, yine 1985 yılında Hisrich, farklı olanı bulmak, yeni bir şeyler yaratma hususunda ekonomik, psikolojik ve sosyal riskleri üstlenme konusuna değinmiştir. Vesper, 1986 yılında girişimciliği yeni bir girişimde bulunma olarak tanımlamış. Gartner, 1989 yılında girişimcilikle ilgili yeni bir kuruluş, organizasyon kurulması tanımını yapmış, Stevenson ve Sahlman 1989 yılında kendi olanaklarını aşip, fırsatların peşinde olma gerekliliğinden bahsetmiştir. Stoner ve Freeman, verimlilik artırmanın gerekliliği, ekonomik kalkınmanın desteklenmesi, hizmet ve ürünler yaratan mal ve hizmet üretmek için kaynakların etkin kullanıldığı bir tanımdan söz etmiştir. Bygrave ve Timmons yine fırsatların kendi kontrolünde olmaması durumunda bile peşine düşülmesi gerektiği tanımını yapmıştır. Drucker 1995 yılında girişimciliğin, sosyal ve ekonomik etkileri ile değişim yaratma kavramıyla tanımlamıştır. Harvard Business School 2002 yılında yaptığı tanımda, fırsatları tanımlama, kavrama ve uygulama noktasında, zamanı etkin kullanarak arayışta bulunmak ve değişen kaynak ihtiyaçlarının, uygulanmasını sağlayan kavram olduğu tanımını yapmıştır (Özdemir Ş. , 2017, s. 5).

Geri kalmış toplumların sorunlarına bakıldığında, girişimciliğin yeterince desteklenmediği görülmektedir. Ekonomik büyümeye katkı sağlayabilecek girişimcilerin yetiştirilmesi, bir ülkenin kalkınması ve gelişmesine katkı sağlamaktadır. Girişimci bireylerin değeri ekonomiye kattıkları değerlerle ölçülmektedir (Durukan, 2006, s. 25-37). Girişimcilik kavramlarına bakıldığında, ekonomik, psikolojik ve sosyal bakış açıları ile birçok tanım yapılmıştır. Her tanımın ortak noktası, teknolojinin getirdiği yenilikler ile sürekli gelişerek yeni bir şeyler üretip yaratıcılığı kullanma, fırsat yaratma ve fırsatların peşinden koşma, topluma, insanlığa

fayda sağlamak ve üretimin bir parçası olarak, kâr elde etme sonucuna varmak mümkündür.

1.2. Girişimciliğin Önemi

Bir ülkenin ekonomik olarak kalkınması ve sosyal açıdan gelişmesi için girişimcilik büyük önem taşımaktadır. Girişimcilik faaliyetlerini arttırmak, ekonomik ve sosyal fayda sağlamak için yapılması gereken girişimciliğe olan ilgiyi arttırmaktan geçmektedir. Araştırmalara göre girişimciliğin, ülkelerin ekonomik ve sosyal açıdan gelişmesine, yeni iş imkânları ve rekabet üstünlüğü yaratma gibi yararlarının olduğunu göstermektedir (Halaç ve Bulut, 2012, s. 11-22).

Girişimciliğin temelini yenilikçilik, risk alma ve proaktiflik oluşturmaktadır. Yenilikçilik, oluşabilecek sorunlara karşı, alışılmış olanın dışında yeni çözümler bulmayı içermektedir. Risk alma, karşılaşılabilecek bir başarısızlık durumunda ekonomik sonuçlara katlanabilecek kaynak aktarımını ifade etmektedir. Proaktiflik ise, hedefe ulaşabilmek için gerekli her şeyin yapılmasıdır (Baron, 2000, s. 15-18).

Bir toplumun hayatını sürdürebilmesi için üretime ihtiyacı vardır. Sürekli değişen ve gelişen dünya koşullarında, teknolojik gelişmelere ayak uydurup, yeni pazar düzenine adapte olma zorunluluğu doğmaktadır. Bununla beraber yeni fikirler üretip, pazarda pay elde etme gerekliliği de söz konusudur. Global dünya koşullarında rekabetin hızla artması ile girişimcilik önem kazanmaya başlamıştır. Küreselleşme süreci ile gün geçtikçe önem kazanan rekabet için, girişimciliğin ve girişimcilik kavramının göz ardı edilemez bir öneme sahip olduğu görülmektedir. Dünya üzerindeki serbest rekabet piyasasının vazgeçilmez unsuru haline gelen işletmeler, girişimciler tarafından kurulup, piyasanın vazgeçilmez birer parçası olmaktadır (Akpınar ve Küçükgöksel, 2015, s. 13-19).

Girişimciliğin temelinde tüketime göre üretim esastır. Bu sayede şirketlere hem yenilikçi olmalarına aynı zamanda uluslararası pazarda yer edinmelerine olanak sağlamaktadır. Yeni Pazar arayışları, sürekli gelişen teknoloji ve ekonominin büyümesi rekabeti arttırmakla beraber uluslararası ölçülerde büyük ortaklıklar yapılmasının önünü açmaktadır. Elbette bu durumun bir sonucu olarak ülkeler kalkınmakta, sosyal ve ekonomik yönden ilerleme kat etmektedir. Ülkelerin girişimcilik alanında politikalar belirlemektedir. Gelişen süreçte girişimcilik kavramının önemi görülmektedir (Akpınar S. , 2009, s. 18).

1.2.1 Girişimciliğin Ekonomik Açıdan Önemi

Ekonomik büyümenin en önemli faktörlerinden biri olarak görülen girişimcilik, işsizlik sorununa önemli çözüm olanakları sunarken sosyal açıdan da öncü bir konumdadır (Berk, 2009).

Girişimcilik, bir ülkedeki işsizlik sorununa çözüm olarak, ülkenin ekonomik anlamda kalkınmasına destek olan en önemli belirleyicilerden birisidir. “Girişimci, ekonomik kaynakları düşük üretkenliğe sahip olan alanlarından, yüksek alanlara aktarmada başrolde dir. Çünkü üretim araçları ve mevcut girdileri farklı şekillerde kullanarak üretimin arttırılmasını sağlar (Çögürçü, 2016, s. 65-80).

Girişimcilik önceden olmayan, henüz yapılmamış olanı yapan, yeni üretim, yeni fikir ve yeni olan bilginin hayata geçirilmesini destekler. Yeni sanayi kollarının ortaya çıkmasına vesile olur. Böylelikle üretimi arttırarak, istihdam sağlar. Ülkenin ekonomik anlamda, işsizlik sorununa destek olup, büyümesini sağlar. Bir ülkenin ekonomik açıdan gelişmesiyle, teknoloji, istihdam, üretim konularında da gelişmesi söz konusudur. Devletin, girişimciler üzerinden sağladığı kazanç artar. Girişimci kişiler, sürekli olarak bir üretim için çabalar, dolayısıyla bir icatta bulunmak, olmayanı üretmek, yeni pazar kolları geliştirmek söz konusudur. Bu bağlamda işsizlik önlenerek ülkedeki çalışan nüfus sayısı artacak, refah yükseldikçe ekonomik kalkınma söz konusu olacaktır.

Girişimcilerin istihdam ve ekonomik büyümeye katkı sağlamaları ile içinde buldukları toplumun ihtiyaçlarını karşılamaları yatırım ve üretim ile toplum kalkınmasının başrolünde olduğu bir gerçektir. Toplumsal refaha katkı sağlama ve ekonomik büyümenin zor olduğu dünya piyasa koşullarında girişimcilik olgusu ekonomik anlamda da önem arz etmektedir (Ünüvar, 2019, s. 37).

21. yüzyılda, devletlerin kalkınma, ekonomik anlamda büyüme ihtiyacı bulunmaktadır. Burada önemli görev ülkelerin kendi girişimcilerine düşmektedir. Bu sebeple ekonomik büyüme ve kalkınmanın gerçekleşebilmesi için, endüstri altyapısının güçlendirilmesi ve rekabet avantajı kazanılabilmesi, büyümenin gelir ve refah düzeyi üzerinde etki etmesi, istihdamın arttırılabilmesi için finansal yapının girişimci ve yenilikçi olması gerekmektedir (Özsağır, 2014, s. 4).

29 ülke arasında yapılan Dünya Girişimcilik Platformu'nda yapılan araştırmalara göre ekonomik anlamda büyüyen ülkelerin girişimcilik faaliyetlerine

büyük önem verip, çalıştıkları görülmektedir (TÜSİAD, 2002). ABD girişimciliği etkin bir biçimde ekonomisine yansıtan, girişimci ekonomisiyle model alınan bir ülke olarak yer almaktadır (Yıldız S. , 2007, s. 12). Girişimcilik konusunda politikalar belirleyen, yatırım ve teşvik imkânı veren ülkelerin, ekonomik büyüme için olmazsa olmaz faktörü girişimciler ile büyüme sağladığı görülmektedir.

Girişimciliğe teşvik için girişimde başarılı olanları ödüllendirmeli, başarısız olanları ise hoşgörülü karşılamalıdır. Çünkü başarılı olsun ya da olmasın girişimciler ekonomik kalkınmanın olmazsa olmazlarındandır. Buradan hareketle ekonominin kalkınmasında girişimciliğin önemini şu şekilde sıralayabiliriz (Güney, 2008) .

- Girişimciler, farklı ve yeni fikirlerle pazar alanları oluştururlar.
- Ekonomik ve sosyal anlamda kalkınmanın temelini oluştururlar.
- Girişimciler, yeni fikir ve çalışma alanları ile işsizlik sorununa çözüm olur.
- Girişimciler teknolojik alanda devamlı yenilik peşinde koştukları için yeni çalışma alanları bulur.
- Girişimciler, kaynakları verimli kullanıp, üretime katkı sağlar.

Girişimciler toplumun beklentisini görüp, ihtiyaçlar doğrultusunda yatırım yapan, üretimin bir parçası olan, toplumsal ve kişilerin gelir düzeylerini yükselterek topluma fayda sağlayan kişilerdir. Bu bağlamda girişimcilerin bir ülke ekonomisine katkıları tartışmasız en önemli destekleyici güçlerdendir.

Bir ülkenin ekonomik anlamda büyüme ve gelişme göstermesi için, özellikle girişimcilik kavramı üzerinde durması, girişimcilik alanında teşvikte bulunması gerekli koşulları hazırlayıp, ülke ekonomisine fayda sağlayan alanların doğmasına zemin hazırlaması gerekmektedir.

1.2.2 Girişimciliğin Sosyal ve Psikolojik Açıdan Önemi

Günümüzde yaşam standardının yükselmesi için gerekli tüm çalışmaların bir noktasında girişimcilik kavramı karşımıza çıkmaktadır. Bir ülkenin girişimcilik alanında ilerlemesi demek, ekonomik ve sosyal bakımdan kalkınması, refah düzeyinin yükselmesi anlamına gelmektedir. Girişimci bireyler, kurdukları organizasyonlarla ülke ekonomisine katkıda bulunmakla beraber, işsizliğin de önüne geçebilecek istihdamı sağlamaktadır. İşsizlik sorunu az olan bir ülkede, insanların daha mutlu daha

huzurlu yaşam sürmeleri söz konusudur. Kişiler kendi organizasyonlarını kurarak, işsizliğin önüne bir ölçüde geçebilirler. Bu bağlamda girişimci sayısının artması ile refah düzeyinin artması doğru orantılıdır. Girişimcilikte tek amaç ekonomik fayda sağlamak gibi gözükse de toplumun yaşam kalitesini direkt olarak etkilediği bilinmektedir. Girişimcilik, toplumsal sorunlara fayda sağlamak için çalışan, toplumun ihtiyaçlarına göre şekillenen faaliyetleri kapsamaktadır (Yeşiloğlu ve Başar, 2021, s. 61).

1.3 Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Girişimciliği etkileyen faktörleri ele alırken bir dizi değişkenin çok yönlü değerlendirilmesi gerekmektedir. Girişimcilik disiplinler arası bir olgu olması nedeniyle, girişimciliği anlamak için ekonomik sosyal ve psikolojik faktörlerin tümüyle incelenmesi gerekmektedir.

AB'nin girişimcilik tanımı; doğuştan var olan girişimcilik yeteneği ile sonradan edinilen diğer özelliklerin kişilerde oluşturduğu etki ile ortaya çıkmaktadır. Doğuşla gelen genel karakteristik özellikler olsa da bu yalnız başına yeterli değildir. Girişimciliği etkileyen diğer faktörlerin de incelenmesi gerekmektedir. Girişimcilik yeteneğinin ortaya çıkması için, aile sosyal çevre, eğitim ve psikolojik faktörler gibi çeşitli etki alanları da gereklidir (BİAE, 2007).

Girişimcilik karakterinin doğuştan geldiği düşünüldüğünde, dünya ekonomisinde sınırlı sayıda girişimci olması gerekmektedir. Oysa girişimcilik doğuştan gelen özellikleri ve kişilerin yaşam sürecindeki deneyimleri ile geliştirilebilir, desteklenebilir ya da engellenebilir özelliindedir (Timmons ve Spinelli, 2007, s. 67).

Girişimciliği tanımlayan ekonomik kuramlar, örgütsel iklim ve yöneticilik vasıfları ile açıklayan kuramlara ek psikolojik ve sosyolojik kuramlar da girişimcilik kavramının yalnızca kâr motivasyonu ile değil, kâr dışı motivasyon kaynakları üzerinde durmuştur. Tüm bu çalışmalar, neden bir birey girişimci iken, diğer birey daha az girişimcidir sorusuna farklı bakış açılarıyla yaklaşır, açıklamışlardır. Bu yaklaşımlardan bir kısmı girişimciliğin doğuştan gelen karakteristik bir özellik olduğunu savunurken, diğer bir kısım ise çevre faktörünün bir sonucu olduğu üzerine durmaktadır (Aytaç ve İlhan, 2013, s. 101-120).

1.3.1 Kişisel Faktörler

Girişimcilik kavramını ele alırken, kişisel yaklaşımıcılar kişisel faktörler üzerinde durulmuş ve bununla ilgili araştırmalar yapılmıştır. Girişimci kişilik özelliklerinin tamamının analiz edilmesi oldukça zordur. Temelde girişimciliği etkileyen faktörler arasında yer alan kişilik özellikleri mevcuttur. Kişilik özelliklerini araştıran yaklaşımlar, kişilerin taşıdığı özellikleri incelemiş ve genel çerçevede risk alma, başarıma ihtiyacı, kontrol odağı, belirsizlik toleransı, kendine güven ve yaratıcılık kavramları üzerinde durmuştur (Naffziger, 1995, s. 21-50).

Bireysel yaklaşımıcılar, kişilik özellikleri ve yetenekleri üzerinde çalışmalar yapmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, neden bir birey girişimde bulunur ve girişimcilik konusunda başarılı olur sorusuna cevap aranmaktadır. Bu alanda yapılan çalışmalarda bireylerin kişilik özelliklerini psikolojik ve demografik özellikleri ile ortaya koymaya çalışmışlardır. Buna göre, çok sayıda kişilik özelliği içerisinde belirgin ve her girişimcide bulunan üç özellik üzerinde durulmuştur. Girişimciler psikolojik açıdan risk almaya, yüksek başarı elde etmeye ve içsel kontrol odaklı olmaya eğilimli kişilerdir (Littunen, 2000, s. 295-309).

1.3.1.1 Risk Alma

Yapılan araştırmalar doğrultusunda girişimcilik konusunda en çok ele alınan kavramlardan biri risk alma faktörüdür. Girişimci kişilerin, bir kısım yaklaşımda aşırı risk alabilen kişilik özelliğine sahip olduğu savunulsa da diğer bir tarafta riski yüklenen değil riski yönetebilen bireyler olarak tanımlanmaktadır (Erdem, 2001, s. 43-61).

Girişimcilik kavramı üzerinde yapılan başka bir çalışmada girişimcileri risk alma potansiyeli yüksek bireyler olarak adlandırmıştır. Bununla beraber risk alma özelliğinin bir girişimci ve yönetici arasındaki en önemli farka sebep olan faktör olduğu sonucuna varmıştır (Amit, Glosten, ve Muller, 1993, s. 815-834).

Girişimcilik, kişiliği etkileyen önemli faktörlerden biridir ancak tek başına ele alınmaması gerekmektedir. Girişimci kişilikle beraber birçok faktörün belirleyiciliği söz konusudur (Uçkun ve Girginer, 2004, s. 783-795).

Girişimci olarak nitelendirilen bireylerde genellikle risk alabilme potansiyeli, motivasyon seviyesi ve karakteristik özellikleri iş performansının başarısını belirleyen

faktörler arasında yer almaktadır. Yapılan araştırmalarda karakteristik özelliklerin girişimcilik ile bağlantısı üzerinde durulmaktadır (Roper, 1998, s. 11-24).

Eğer bir birey girişimcilik fırsatlarını tanıma özelliğine sahipse ve risk almaktan çekinmiyorsa yeni bir iş başlatma olasılığı %45'tir. Ancak eğer bir birey risk almazsa ve fırsatları tanıyamıyorsa yeni bir iş başlatma olasılığı sadece %10'dur. ‘ Risk faktörü girişimci kişilik özelliklerinden en önemli kişisel özelliklerden biridir (Lunnan, Nybakk, ve Vennessland, 2006, s. 683-690).

1.3.1.2 Başarma İhtiyacı

Toplumların ekonomik ve sosyal anlamda gelişmesi için başarı ihtiyacı vardır. Kişisel faktörler bakımından ele alındığında, girişimci bir bireyin karakteristik özelliklerinin başında başarma ihtiyacı özelliği de yer almaktadır. Yüksek başarma güdüsü olan bireylerin, diğer insanlara nazaran motivasyonu daha güçlüdür. Dolayısıyla önüne çıkan engeller, problemler hususunda diğer bireylere göre daha kolay çözüm üretip, sonuca varırlar.

Başarma ihtiyacı girişimcilik davranışına etki eden en önemli faktörlerdendir. Başarma ihtiyacı, bireylerin yüksek motivasyonla başarılı olmak için ellerinden geleni yaptıkları, diğer bireylere göre daha fazla girişimcilik özelliği göstermelerine sebep olan bir girişimcilik faktörüdür (Koh, 1993, s. 12-25). Ayrıca McClelland, diğer insanlardan fazla başarma güdüsüyle hareket eden bireylerin kendi sorumluluklarını üstlenen, kendine gerçekçi ve geçerli hedefler koyarak bu doğrultuda, başarma güdüsü ile zor görevlerin üstesinden gelebilen, çalışkan bireyler olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda yaptıkları işlerde mükemmeli hedefleyen bunun için çaba sarf eden bireylerdir. Bu bağlamda başarma ihtiyacı yüksek olan kişilerin daha girişimci oldukları ve diğer insanlardan daha başarılı oldukları görülmektedir. Başarma ihtiyacı yüksek bireylerin iş hayatındaki rekabet konusundaki tutumları da diğer bireylere nazaran daha güçlü ve isteklidir (Elçi, 2007, s. 104).

Başarma ihtiyacının temelinde yatan bir takım faktörler bulunmaktadır bunlar;

- Aile içinde dünyaya geliş sırası
- Ailenin, mesleği ve eğitim seviyesi
- Başarıya erken ulaşma (Loon ve Casimir, 2008, s. 89-102).

Bireylerin doğuştan gelen ve çocukluk ile ailede edindiği tecrübeleri ile başarma ihtiyacı desteklenir. Bir bireyin ailesinde kendisini seven, destekleyen, başarıya açık ve başarılı bireylerin olması demek, çocuğun gelecekte başarı konusunda daha istekli ve kararlı olması anlamına gelmektedir. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki girişimci bireyleri diğer bireylerden ayıran en temel faktörlerden biri olan başarma ihtiyacı, girişimcilik konusunda belirleyici özellikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kişilerin içinde bulunduğu çevrenin de başarı güdüsünde belirleyici olduğunu unutmamak gerekir.

1.3.1.3 Kontrol Odağı

Kontrol odağı, kişilerin kendi sorumluluğunda yaşadığı olayları, üstlenme ya da başka unsurlara yükleme biçimidir. Kendi iradesi ve çabasıyla gerçekleşen durumlarda bunu nasıl nitelendirdiğiyle ilişkili olan bir kişilik karakteridir. Kendi çevrelerinde ve yaşadıkları hayatın getirdiği negatif ya da pozitif durumları nasıl karşıladığı, kontrolü nasıl sağladığıyla alakalıdır. Kişilerin, kendi hayatını ve çevresini nasıl kontrol ettiğine dair hisleridir (Mory, 2003, s. 495-509).

Kontrol odağı, bireyin kendisi ve çevresi üzerinde ne düzeyde etkili olduğuna göre değerlendirilmektedir. Dolayısıyla kontrol odağı, bireylerin olayları kontrol etmeye yönelik inanç ve tutumlarının sınırlarını belirlemektedir (Tuten ve Neidermeyer, 2004, s. 26-34).

Yapılan çok sayıda araştırmanın neticesinde bir kişilik boyutu olarak belirlenip değerlendirilebilen bir kişilik araştırmalarının temel faktörlerinden biri olmuştur. Sosyal öğrenme kuramı içinde tanımlanan kontrol odağı kavramı girişimci bireylerde olması gereken kişilik özelliklerinden biri durumuna gelmiştir (Yeşilyaprak, 2005).

Literatürde en önemli kişilik özellikleri olarak belirtilen, başarma ihtiyacı, risk alma ve kontrol odağı kişilik özelliklerinin yanında belirsizliğe tolerans, çalışkan ve azimli, hisleri kuvvetli, gözlem yeteneği gelişmiş, hayal gücü güçlü, kaynakları verimli kullanabilecek, farklı bakış açıları ile bakabilen, ikna gücü yüksek olan, bireysel kararlar alabilen, esnek, yaratıcı, kendine güvenen kişilik özellikleri de sıralanabilir (Öztürk, 2008). Girişimcilikte başarılı olmak için kişilik özelliklerinin önemli bir faktör olduğu kanıtlanmış bir gerçektir. Bireyleri başarıya götüren bu kişilik özelliklerinin diğer faktörlerle birleşimi sonucunda başarılı girişimciler oluşmakta ve kendine ve içinde bulunduğu topluma değer katmaktadır (Öztürk, 2022).

1.3.2 Çevresel Faktörler

1.3.2.1 Aile

Aile, bireyin kişilik oluşumundan toplumsallaşmasına kadar önemli bir faktör olarak, toplumun özelliklerini bireye aktarmaktadır. Dolayısıyla aile faktörü kişilik ve davranışların belirlenmesinde rol oynamaktadır. İnsanlar gündelik problemlerin çözümlerinde tek başına karar alamamakta, ait olduğu aile ve sosyal çevrenin düşünce, inanç ve önerilerini de dikkate alıp, karar vermektedirler. Bir bireyin kişisel kararlarda dahi destek beklediği bir çevresi varken, ailenin girişimcilik özelliğini belirleyecek ne kadar kritik bir faktör olduğu görülmektedir (Çerik, 2002, s. 21-24).

Doğumdan itibaren, kişiler anne ve babalarını kendilerine örnek alıp, onlar gibi davranıp, benzer tutumlar sergilerler. Çocuklar anne ve babalarını kendilerine rol model olarak almakta ve onların göstermiş olduğu tutumlara benzer tutumlar sergilemektedirler. Aileden herhangi birinin rol model olması bununla beraber, girişimcilik alanında destekleniyor olması girişimcilik için ne kadar önemli bir faktör olduğunu belirtmektedir. Yapılan araştırmalar, kişilerin ailelerinden birini tercih edip rol model aldığı, ya da bireylerin tamamının özelliklerinden bir sentez yaptığını göstermektedir (Barutçu ve İrmiş, 2012, s. 1-25).

Girişimciliği etkileyen faktörler arasında aile önemli bir yer tutmaktadır. Kişinin yetişkinliğe kadar yaşadığı ortam, aile çevresi, edindiği deneyimler, birlikte büyüdüğü rol modeller ile aldığı eğitim ve çevre etkili olmaktadır. Kişinin aile içi iletişimi de önem arz etmektedir. İlk etapta ailenin çocuğuna destek olduğunu göstermesi, güvenini kazanması, hata yapılabileceği ve düzeltilebileceği hususunda çocuklarını ikna etmesi, cesaretlendirmesi gerekmektedir. Kendisine güvenilmeyen, eleştirilen ve korkutulan bireyler gelecekte hep başarısızlık ve güvensizlik korkusu duymaktadır. Aksi halde sürekli eleştirilmek olumsuzluk durumunda korkutulması birey de kendine güvensizlik ve başarısızlık endişesi yaratmaktadır (Dilsiz ve Kölük, 2005).

1.3.2.2 Cinsiyet

Girişimciliği etkileyen faktörlerden biriside cinsiyettir. Girişimcilik, cinsiyet açısından incelendiğinde girişimcilerin çoğunluğunun erkek olduğu görülmektedir. Ülkemizde erkek girişimcilerin nüfusa oranla sayısal olarak daha fazla olduğu ve kadın girişimciler daha çok küçük ve orta ölçekli işletme sahibi olduğu görülmektedir (İrmiş, Durak, ve Özdemir, 2010, s. 22-26).

Byrnes ve Miller'e göre risk alma konusunda erkeklerin kadınlardan daha fazla istekli oldukları gözlenmektedir. Risk alma, girişimcilik kavramının önemli kişilik faktörlerinden biri olması sebebiyle önem arz etmektedir (Byrnes ve Miller, 1999, s. 367).

Girişimciliğe başlarken, erkek girişimciler ekonomik faktörü motivasyon gereci olarak görürken, kadınlar daha çok iş ve aile dengesini sağlamak için adım atmaktadırlar. Kadınlar, erkeklere göre, ailelerinden gelen yaşam biçimi nedeniyle girişimciliğe başlarken, erkekler, ekonomik sebeplerden ötürü girişimci olmaktadır (Demartino ve Barbato, 2003, s. 816).

1.3.2.3 Kültür

Girişimcilik kavramının şüphesiz en çok etkilendiği faktörlerden biri toplumun içinde bulunduğu kültür yapısıdır. Ülkelerin kendi değer yargıları ve normları ile şekillenmektedir. Yine toplumun belirlediği bir çerçevede söz konusudur. Özerk, kişisel alana saygılı, yaratıcılığı ön planda tutarak yetiştirilmiş bir çocuğun, gelecekte kendine güvenen, risk alabilen, topluma daha girişimci bir birey olması öngörülebilir bir tahmindir. Toplumun yapısıyla doğrudan ilişkili olan kültür kavramı üzerinde çok sayıda çalışma yapılmış ve adetlerimizden aile içindeki davranış biçimlerine, kurallara, örflere göre kişilerin karakteristik yapısından, ahlaki değer yargılarına kadar taşıdığı tüm özelliklerde içinde bulunduğu toplumun etkisi söz konusudur. Tercihlerimiz, bizi oluşturan toplumun bir parçasıdır. Bu bağlamda girişimci bireylerin bir toplumda yetişmesi, o toplumun örf, adet, yazılı olmayan ahlaki kurallar, bireylerin çocuk yetiştirme şekilleri, anlayışları, toplumsal düzenin nasıl sağlandığı gibi birçok faktöre de bağlıdır (Hisrich ve Peters, 2004).

Bir bireyin içinde bulunduğu örf, adetler, yaşam biçimleri, bakış açıları gibi etkenler toplumun var oluşunu simgeler. Girişimcilik ruhunun bir bireyde ne şekilde bulunduğu bilinmesi için, toplumun kültür yapısını incelemek bilgi sahibi olmamızı sağlayacaktır. O toplumun parçası olan girişimciler, adeta toplumun vitrin görevini görmektedirler. Aynı zamanda risk alma, belirsizlikten kaçınma gibi faktörlerde ülkeden ülkeye hatta bölgeden bölgeye farklılık gösterir (Bygrave ve Miniti, 2000, s. 24).

1.3.3 Ekonomik faktörler

Girişimcilik yüksek verimli faktörlerde farklı, yenilikçi ekonomilerde farklı ve ekonomik çeşitliliğe göre farklı rollerde bulunmaktadır. Dolayısıyla ülkelerin ve dünyanın ekonomik gelişim süreci girişimcilik için en önemli süreç olarak nitelendirilebilir. Ekonomideki farklılıklar, gelişme ve ekonomik çeşitliliği arttırmaktadır. Devlet politikaları, eğitimler, araştırma geliştirme, alt yapı, iç Pazar, fiziksel alt yapı, kaynak, sosyal değerler, kültür ekonomik anlamda girişimciliği sınırlamaktadır (Bosma ve Levie, 2009, s. 28-33).

Ülkenin ve dünyanın değişen ekonomik sistemi, girişimcilik üzerinde etki eden önemli faktörlerdendir. Bir ülkede ekonomi dengede ise girişimci daha fazla risk alan, daha girişken, yaratıcı faaliyetlerde bulunan bir girişimciye dönüşür. Önünü gören girişimci, daha doğru plan yapabilir. Ekonomik krizler ve düzensiz ekonomi girişimciler için yatırım ihtimalini düşürür. Ancak daha önce belirttiğimiz girişimci kişilik özellikleri ile bireyler bu krizleri fırsata çevirebilir. Buna karşın, girişimcilerin yetenekleri sayesinde bu tehditler kimi zaman fırsatlara çevrilebilir. Devletin girişimcilik politikaları, değişen devlet politikaları girişimcilik üzerinde doğrudan etkilidir. Bu bağlamda girişimciliği etkileyen faktörlerin başında, girişimde bulunmak için gerekli ortamın sağlanması için ekonomik koşulların lehine olması gerekmektedir (Durak, 2011, s. 191-213).

Görüldüğü gibi, girişimcilik sadece girişimciden oluşan, girişimci kişinin özelliklerine bağlı olarak gelişim gösteren tek boyutlu bir kavram değildir. Öyle ki, girişimcilik faaliyeti bağımlı değişken olarak ele alındığında, aktör olarak girişimci konumundaki birey ve gruplar da, sosyal, ekonomik, siyasi, kültürel ve diğer durumsal değişkenler ile birlikte bağımsız değişken konumuna gelmektedir.

Girişimcilik Eğitimi

Ülkelerin ekonomik açıdan kalkınması için önemli faktörlerden biri olan girişimcilik son zamanlarda üzerinde birçok araştırma yapılan bir kavram haline gelmiştir. Girişimcilik ile ilgili yapılan çalışmalarda, girişimcilik eğitimi önemli bir yer bulmaktadır. Girişimcilik becerilerinin doğuştan mı geldiği yoksa sonradan mı kazanılan bir özellik olduğu araştırmaların çıkış noktasını oluşturmaktadır. Konuyla ilgili farklı görüşler ve yorumlar bulunmaktadır (Özdemir , 2016, s. 4).

Literatürde konu ile ilgili yapılan ilk araştırmalarda girişimcilik eğitimi, küçük işletme faaliyetlerinin bir süreci olarak değerlendirilmiştir. Girişimciliğe olan bakış açısının farklılaşması girişimcilik eğitiminin bağımsız bir olgu olarak ele alınmasını ve konu ile ilgili çalışmaların gündeme gelmesini sağlamıştır (Tağraf ve Halis, 2004, s. 91-107).

Girişimcilik eğitimi, yeni girişim fırsatlarının fark edilmesi, üzerine hareket edilmesi için bireylerde özgüven, bilgi ve becerinin kazandırılması sürecidir (Jones ve English, 2004, s. 416-423). Girişimcilik eğitimlerinin girişime başlamadan önce verilmesi, kişilerin yapacakları girişimlerin başarı şansını da arttırmaktadır (Yılmaz, 2014, s. 297-310).

Girişimcilik eğitimlerinin amacı bilginin yeni girişimler için kullanılması, yapılacak iş için gerekli analiz ve eylem planlarını hazırlamadaki teknik kapasitenin artırılmasıdır. Bununla birlikte yeteneklerin farkına varılması ve girişim için teşvik ve desteklerin bulunması ve bireyleri kendi işlerini kurmaya yönlendirmesi açısından önem arz etmektedir (Raposo ve Arminda, 2011, s. 453-457).

Girişimcilik rolü, kültür ve tecrübeler ile elde edileceğinden eğitimin faktöründen etkilenmektedir. GEM 2000 raporundaki en önemli sonuçlardan birisi girişimcilik sürecinde, girişimcilik eğitimlerinin olmasıdır. Bu nedenle girişimcilik eğitim programlarının içeriği ve yöntemlerin geliştirilmesi ana unsurdur (Yıldırım, 2008, s. 84).

Girişimcilik eğitimleri ölkemizde tüm hızla devam etmektedir. Bu durum, ölkede politikası olarak kabul görmüş ve gerekli tüm çalışmalar planlanarak uygulamaya koyulmuştur. Bireylere girişimcilikle ilgili eğitimler verilerek yeni girişimlerin ekonomiye kazandırılması sağlanmaktadır. Girişimcilik eğitimi alan bireyler yeni girişimlerde bulunmasalar da girişimcilik kavramı kavranmaktadır. Böylece girişimcilik kavramı kültürel olarak benimsenmektedir (Özdevecioğlu, 2013, s. 8).

Girişimcilik eğitimi, girişimcilik potansiyelini arttırmada önemli etkidir. Öğrencileri girişimciliğe yönlendirmek için son yıllarda üniversitelerde girişimcilik ile ilgili derslerin arttığı görölmektedir (Sanchez, 2013, s. 447-465).

Girişimcilik eğitimi alan öğrenciler kendi girişimlerini gerçekleştirebilmek için gerekli beceri ve güvene sahip olmalarından dolayı girişimcilik eğitimleri öğrenciler tarafından da talep görmektedir. Girişimcilik eğitimlerinin fayda sağlayabilmesi

öğrencilerin girişimciliğe ait duygu ve düşüncelerini değiştirebilme derecesiyle alakalıdır (Barbaso, Kickul, ve Smith, 2008, s. 411-439).

Üniversitelerin ülke ekonomisinin kalkınmasını sağlamak için sorumlulukları dâhilinde girişimcilik faaliyetlerine rehberlik etmeleri gerekmektedir. Bu nedenler birçok akademisyenin çalışmalarında girişimcilik konusunu ele aldıkları bilinmektedir.

Ayrıca üniversitelerin, hizmet verdikleri ülkenin ekonomik büyümesine katkı sağlamak gibi bir sorumlulukları da bulunduğu için ekonomik kalkınmada önemli bir adım olarak görülen girişimcilik faaliyetlerine rehberlik etmeleri de gerekmektedir. Bu anlamda pek çok akademisyenin, çalışmalarında girişimcilik üzerine yoğunlaştıkları bilinmektedir (Mutlu, 2014, s. 1-22).

Yükseköğretim kuramları, girişimcilik eğitimlerinin nicelik ve nitelik yönünden zenginleştirilmesi açısından önemli bir noktada bulunmaktadır. Bu sayede ekonomide hem mikro hem de makro boyutlarda değişimler yaşanmaktadır (Bulut ve Aslan, 2014, s. 1-20).

İKİNCİ BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma konusu ve kapsamı, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın yöntem ve tekniği, araştırmanın hipotezleri, araştırmanın sınırlılıkları, evren ve örneklem ve verilerin analizi ve güvenilirlik konuları ele alınmıştır.

2.1 Araştırma Konusu ve Kapsamı

Araştırmanın temel hedefi, meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik algıları incelenerek sosyal ve fen bilimlerindeki öğrenciler arasındaki algı düzeyleri farklılıklarının belirlenmesidir. Bu kapsamda İstanbul Gelişim Üniversitesi İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulanan anket verileri kullanılmıştır.

2.2 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenim gördükleri sosyal ve fen (teknik) bölümlere göre girişimcilik algılarını incelemektir. Ayrıca önlisans öğrencilerinin demografik bilgileri ile girişimcilik algıları arasındaki farklılıkları da ortaya koymaktır.

2.3 Araştırmanın Önemi

Girişimcilik, ülkelerin ekonomik olarak kalkınmalarını ve sosyal açıdan gelişmelerini sağlayan etkenlerden biridir. Ekonomik olarak gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerin bu konuma gelmelerindeki itici gücü girişimcilik oluşturmaktadır (İlhan, 2005, s. 217-248).

Ekonomik kalkınma için büyük önem arz eden girişimcilik konusunda birçok çalışma yapılmıştır. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenim gördükleri alanlar ile girişimcilik algıları üzerine daha öce çalışma yapılmamış olması bu çalışmayı değerli kılmaktadır.

2.4 Araştırmanın Yöntem Ve Tekniği

Araştırmada kullanılan veriler anket yolu ile elde edilmiştir. Araştırmada Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği”

yazarlardan izin alınarak İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırma grupları oluşturulurken, meslek yüksekokulunda bulunan tüm bölümleri temsilen rastgele yöntemle örneklem seçilmiştir.

Anket çalışması iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde demografik bilgiler yer almaktadır.

Anketin ikinci bölümde öğrencilerin girişimcilik algılarını ölçmek için 5'li likert ölçeğinden oluşan 36 ifade bulunmaktadır. Katılımcıların ölçekteki ifadelere "5= Çok Sık, 4= Sık Sık, 3=Bazen, 2= Nadiren ve 1= Hiçbir Zaman" seçeneklerinden birini seçerek cevap vermeleri istenmiştir.

5'li likert ölçeği katılımcıların görüşlerini 1 ile 5 arasında ifade etmelerini temel alır. Böylece katılımcıların kendi ifadeleri ile tutumlarının belirlenmesi hedeflenmiştir (Oppenheim, 2001).

2.5 Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma modelinden yola çıkılarak öğrencilerin girişimcilik algıları ile ilgili hipotezler aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

H₁ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile yaş arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₃ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile öğrenim gördükleri program arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₄ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile sosyal ve fen bilimlerinde öğrenim görmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₅ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile girişimcilik dersi alma durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₆ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₇ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile aylık gelir durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₈ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile annelerinin çalıştıkları iş alanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₉ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile babalarının çalıştıkları iş alanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2.6 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma yalnızca 2021-2022 akademik yılında İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu öğrencilerini kapsamaktadır. Öğrencilerden “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” ile elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.

2.7 Evren ve örneklem

Araştırmadan elde edilen sonuçların bir bütüne genellenmesi evren olarak tanımlanmaktadır. Araştırma evreninden belirli yöntemlere göre alınan gruba ise “örneklem” adı verilmektedir (Arıkan, 2013, s. 43-44).

Araştırmanın evreni, İstanbul Gelişim Üniversitesi İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden oluşmaktadır.

Evrenin tamamına ulaşmanın zorluğu ve kaynakların verimli bir şekilde kullanılması için örneklem seçimi yaparken basit tesadüfi örneklem tercih edilmiştir,

Tablo 1. Örneklem büyüklüğünün hesaplanması

Evrenin Büyüklüğü	0.05 Örneklem Hatası P: 0.5
1000	244
2000	2789
3000	291
4000	299
5000	303
10000	313
20000	318
50000	321
100000	321
500000 ve +	322

Kaynak: Kurtulmuş, K (2010). Araştırma Yöntemleri.

Bu araştırmanın evreni İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulunda 2021-2022 eğitim öğretim yılında eğitim gören 5218 öğrencidir. 5218 kişilik evren için 325 anket uygulaması yapılmıştır.

2.8 Verilerin Analizi ve Güvenilirlik

Araştırmada elde ettiğimiz bulguların değerlendirilmesinde, istatistiksel analizler için kullanılan SPSS(24) programı kullanılmıştır.

Katılımcıların “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” ifadelerine ilişkin tutumları, frekans, yüzde dağılımları, aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri de incelenmiştir.

Değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığını kontrol etmek için Kolmogrov-Smirnov normallik testi uygulanmıştır. p değeri $0.00 < 0.05$ olduğundan araştırmada parametrik olmayan istatistiksel testler kullanılmıştır.

İki bağımsız gruba ait verilerin karşılaştırılması için bağımsız gruplar t-testinin parametrik olmayan alternatifi olan Mann Whitney-U Testi; ikiden fazla bağımsız gruba ait verilerin karşılaştırılması için de tek yönlü varyans analizinin parametrik olmayan alternatifi olan Kruskal Wallis Tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır.

Araştırmada veri elde etme aracı olarak kullandığımız “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,90’dır (Yılmaz ve Sünbül, 2009, s. 195-203).

Ölçeğin bu çalışmada güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach Alpha analizi yapılmıştır. 36 ifadeden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.939 olarak bulunmuştur (Tablo 2). Bu değer 0.70’in üzerinde olduğu için ölçek güvenilir kabul edilmektedir (Yurtkoru, Çinko, ve Durmuş, 2018).

Tablo 2. Güvenilirlik analizi

Cronbach's Alpha	N of Items (Madde sayısı)
.939	36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

3.1 Demografik Göstergeler

Çalışmanın bu bölümünde anketin ilk kısmında bulunan ön lisans öğrencilerine ait demografik bilgileri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların demografik verilerini değerlendirmek amacıyla betimleyici istatistik yöntemlerden faydalanılarak frekans ve yüzde dağılımlarından incelenmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımları

	Değişken	N	%
Cinsiyet	Kadın	170	52,3
	Erkek	155	47,7
	Toplam	325	100
Yaş	18-20	147	45,2
	21-23	118	36,3
	24-26	46	14,2
	27 ve üzeri	14	4,3
	Toplam	325	100
Program	Adalet	63	19,4
	Bankacılık ve Sigortacılık	18	5,5
	Dış Ticaret	11	3,4
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	12	3,7
	İnsan Kaynakları Yönetimi	13	4,0
	Radyo ve Televizyon Programcılığı	10	3,1
	Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği	21	6,5
	Turist Rehberliği	20	6,2
	Bilgisayar Teknolojisi	24	7,4
	Elektrik	21	6,5
	Elektronik	16	4,9
	Gıda Teknolojisi	42	12,9
	İnşaat	19	5,8
	Makine	17	5,2
	Mekatronik	18	5,5
	Toplam	325	100

Alan	Sosyal	168	51,7
	Fen	157	48,3
	Toplam	325	100
Girişimcilik Eğitimi	Evet	119	36,6
	Hayır	206	63,4
	Toplam	325	100
Sınıf	1. Sınıf	199	61,2
	2. Sınıf	126	38,8
	Toplam	325	100
Aylık Gelir	2000'e kadar	99	30,5
	2000-4000	82	25,2
	4000-6000	69	21,2
	6000-8000	44	13,5
	8000 üzeri	31	9,5
	Toplam	325	100
Anne Mesleği	Kamu	66	20,3
	Özel Sektör	78	24,0
	Kendi İş	17	5,2
	Ev Hanımı	138	42,5
	Diğer	26	8,0
	Toplam	325	100
Baba Mesleği	Kamu	106	32,6
	Özel Sektör	113	34,8
	Kendi İş	45	13,8
	Çalışmıyor	23	7,1
	Diğer	38	11,7
	Toplam	325	100

Tablo 3. incelendiğinde katılımcıların %52,3'ü kadın, %47,7'si erkektir. Katılımcıların %19,4'ü adalet, %5,5'i bankacılık ve sigortacılık, %3,4'ü dış ticaret, %3,7'si halkla ilişkiler ve tanıtım, %4'ü insan kaynakları yönetimi, %3,1'i radyo ve televizyon programcılığı, %6,5'i sivil hava ulaştırma işletmeciliği, %6,2'si turist

rehberliği, %7,4'ü bilgisayar teknolojisi, %6,5'i elektrik, %4,9'u elektronik, %12,9'u gıda teknolojisi, %5,8'i inşaat, %5,2'si makine ve %5,5'i mekatronik programlarında öğrenim görmektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri programlar temel alınarak sosyal ve fen alanları olarak ayrılmıştır. Buna göre öğrencilerin %51,7 si sosyal, %48,3'ü fen alanlarında yer almaktadır. Öğrencilerin %36,6'sı girişimcilikle ilgili eğitim almışken %63,4' ü eğitim almamıştır. Öğrencilerin %61,2'si 1. sınıf, %38,8'i 2. sınıftır. Öğrencilerin aylık gelirleri %30,5'i 2000 TL'ye kadar, %25,2 2000-4000, %21,2'si 4000-6000, %13,5'i 6000-8000 arası ve %9,5'i 8000 üzerinde tespit edilmiştir. Öğrencilerin anne meslek grubu %20,3'ü kamu çalışanı, %24'ü özel sektör çalışanı, %5,2'si kendi işi, %42,5'i ev hanımı, %8'i diğer olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin baba meslek grubu %32,6'sı kamu çalışanı, %34,8'i özel sektör çalışanı, %13,8'i kendi işi, %7,1'i çalışmıyor, %11,7'si diğer olarak tespit edilmiştir.

3.2 Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği Maddelerinin Ortalama Puanları

Katılımcıların üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeğine vermiş oldukları puanlar tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeğine Verilen Ortalama Puanlar ve Standart Sapmalar

Maddeler	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	SS
İşimde geçmiş performansımın daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	325	1	5	4,03	,059
Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.	325	1	5	4,18	,055
İstediğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.	325	1	5	3,85	,059
İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	325	1	5	3,94	,055
Kendi işimi kurabilirim.	325	1	5	3,54	,067
İşten zorunlu olarak ayrılırsam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	325	1	5	3,75	,061
Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim.	325	1	5	3,83	,057
Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	325	1	5	3,75	,063
Denemediklerimi denemekten çekinmem.	325	1	5	3,90	,063
Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	325	1	5	3,89	,060
Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim.	325	1	5	3,24	,069
Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	325	1	5	3,55	,056
Arkadaşlarımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem	325	1	5	3,49	,064
Hayatımı dış etkenlere bırakmam	325	1	5	3,64	,067
Kararlarımın hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	325	1	5	4,17	,049

Risk almaktan çekinmem	325	1	5	3,80	,061
Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	325	1	5	3,73	,061
Yeni bir şeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	325	1	5	3,74	,058
Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	325	1	5	3,64	,058
Yeni bir perspektiften bakmama imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	325	1	5	3,41	,067
Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	325	1	5	3,27	,067
Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldıracabiliriz.	325	1	5	3,98	,054
Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	325	1	5	3,89	,055
Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmakta sorun yaşamam.	325	1	5	3,70	,060
Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	325	1	5	3,63	,062
Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	325	1	5	3,75	,056
Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	325	1	5	3,91	,054
Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.	325	1	5	3,95	,051
Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	325	1	5	3,68	,057
İşimde ve çalışmalarımda ortaya çıkan değişimlere açığım.	325	1	5	3,83	,053
İşimi severek ve azimle yaparım.	325	1	5	4,25	,047
İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	325	1	5	3,92	,055
İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim	325	1	5	4,14	,053
Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	325	1	5	4,02	,060
İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	325	1	5	3,93	,057
Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	325	1	5	3,91	,055

Tablo 4'e göre üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeği ifadelerinden en yüksek ifade 4,25 ortalama ile "İşimi severek ve azimle yaparım." ifadesidir. En düşük ortalamaya sahip ifade ise 3,24 ortalama ile "Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim." ifadesi olduğu görülmektedir.

3.3 Katılımcıların Girişimcilik Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların girişimcilik algı düzeylerini değerlendirmek amacıyla ölçeğin genelinden alınan en düşük puanlar, en yüksek puanlar, ortalamaları, standart sapmaları incelenmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların algı düzeyleri

Boyut	Madde Sayısı	En Düşük	En Yüksek	Ortalama	S.S	Düzye
Girişimcilik	36	62,00	180,00	136,81	21,524	Yüksek Girişimcilik

Ölçek toplam puanı 36-64 puan arası olanlar “Çok düşük girişimcilik”, 65-92 puan arası olanlar “Düşük girişimcilik”, 93-123 puan arası olanlar “Orta düzeyde girişimcilik”, 124-151 puan arası olanlar “Yüksek girişimcilik” ve 152-180 puan arası olanlar “Çok yüksek girişimcilik” düzeyine sahip olarak değerlendirilirler. Ölçek toplam puanının artması girişimcilik düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (Yılmaz & Sünbül, 2009, s. 195-203).

Tablo 5. incelendiğinde girişimcilik düzeyleri ortalama puanları 136,81 olarak belirlenmiştir. Yılmaz ve Sünbül’ün girişimcilik düzey derecelendirmesine göre katılımcıların yüksek girişimcilik seviyesine sahip oldukları tespit edilmiştir.

3.4 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Cinsiyete Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılık analizi Mann-Whitney U testine göre incelenmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların girişimcilik algılarının cinsiyet değişkeni ile karşılaştırması

	Cinsiyet	N	Sıra	Sıra	z	p
			Ortalamaları	Toplamları		
Girişimcilik	Kadın	170	165,96	28214	-596	,551
	Erkek	155	159,75	24761		

* p<0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 6’daki analize göre anlamlılık düzey değeri p=0,551 çıkmıştır. p değeri 0,05 ten büyük olduğundan dolayı kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 7. Cinsiyete göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Cinsiyet	N	Ortalama	SS
Kadın	170	137,7353	20,47904
Erkek	155	135,8129	22,63941

Tablo 7'ye göre kadın katılımcıların girişimcilik algı puanları 137,7353, erkek katılımcıların 135,8129 olarak tespit edilmiştir.

3.5 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Yaşa Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin yaşa göre farklılık analizi Kruskal Wallis testine göre incelenmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların girişimcilik algılarının yaşa göre karşılaştırması

	Yaş	N	Sıra Ortalamaları	Chi-Square	df	p
Girişimcilik	18-20	147	163,56	4,255	3	,235
	21-23	118	170,53			
	24-26	46	155,60			
	27 ve üzeri	14	118,04			

* p<0,05 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 8. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri p=0,235 çıkmıştır. p değeri 0,05 ten büyük olduğundan dolayı yaşa göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 9. Yaşa göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Yaş	N	Ortalama	SS
18-20	147	137,4422	20,66137
21-23	118	138,0169	22,97378
24-26	46	135,5435	18,65917
27 ve üzeri	14	136,8171	24,63146

Tablo 9' a göre 18-20 yaş aralığındaki katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri ortalama puanları 137,4422, 21-23 yaş aralığındaki katılımcıların 138,0169, 24-26 yaş aralığındaki katılımcıların 135,5435, 27 ve üzeri yaştaki katılımcıların 136,8171 olarak tespit edilmiştir.

3.6 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Öğrenim Gördükleri Programa Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin öğrenim gördükleri programlara göre farklılık analizi Kruskal Wallis testine göre incelenmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri programa göre karşılaştırması

	Program	N	Sıra Ortalamaları	Chi-Square	df	p
Girişimcilik	Adalet	63	198,12	59,990	14	,000
	Bankacılık ve Sigortacılık	18	181,75			
	Dış Ticaret	11	211,77			
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	12	226,25			
	İnsan Kaynakları Yönetimi	13	228,27			
	Radyo ve Televizyon Programcılığı	10	184,80			
	Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği	21	209,21			
	Turist Rehberliği	20	199,52			
	Bilgisayar Teknolojisi	24	144,65			
	Elektrik	21	132,57			
	Elektronik Teknolojisi	16	146,81			
	Gıda Teknolojisi	42	100,96			
	İnşaat	19	130,95			
	Makine	17	94,79			
	Mekatronik	18	112,97			

* p<0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 10. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri p=0,000 çıkmıştır. p değeri 0,05 ten küçük olduğundan dolayı öğrenim gördükleri programa göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 11. Öğrenim gördükleri programlara göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Program	N	Ortalama	SS
Adalet	63	144,9206	18,25562

Bankacılık ve Sigortacılık	18	141,7222	20,66769
Dış Ticaret	11	147,9091	15,03632
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	12	150,4167	26,45222
İnsan Kaynakları Yönetimi	13	150,1538	10,03200
Radyo ve Televizyon Programcılığı	10	143,4000	18,42221
Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği	21	146,8095	13,06376
Turist Rehberliği	20	146,2000	16,88225
Bilgisayar Teknolojisi	24	130,2917	26,74595
Elektrik	21	131,8571	13,43237
Elektronik Teknolojisi	16	134,9375	16,34409
Gıda Teknolojisi	42	123,4762	18,33993
İnşaat Teknolojisi	19	130,6316	18,15737
Makine	17	121,7059	21,01120
Mekatronik	18	120,4444	29,73258

Tablo 11. incelendiğinde adalet programında öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik algı puan ortalamaları 144,9206, bankacılık ve sigortacılık programındakilerin 141,7222, dış ticaret programındakilerin 147,9091, halkla ilişkiler ve tanıtım programındakilerin 150,4167, insan kaynakları yönetimi programındakilerin 150,1538, radyo ve televizyon programcılığı programındakilerin 143,4000, sivil hava taşıma işletmeciliği programındakilerin 146,8095, turist rehberliği programındakilerin 146,2000, bilgisayar teknolojisi programındakilerin 130,2917, elektrik programındakilerin 131,8571, elektronik teknolojisi programındakilerin 134,9375, gıda teknolojisi programındakilerin 123,4762, inşaat teknolojisi programındakilerinin 130,6316, makine programındakilerin 121,7059 ve mekatronik programındakilerin 120,4444 olarak tespit edilmiştir.

3.7 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Öğrenim Gördükleri Alana Göre Farklılık Analizi

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programlar sosyal ve fen (teknik) bilimleri olmak üzere iki alanda değerlendirilmiştir. Adalet, bankacılık ve sigortacılık, dış ticaret, halkla ilişkiler ve tanıtım, insan kaynakları yönetimi, radyo ve televizyon programcılığı, sivil hava taşıma işletmeciliği, turist rehberliği programları sosyal bilimler altında değerlendirilmiştir. Bilgisayar teknolojisi, elektrik, elektronik

teknolojisi, gıda teknolojisi, inşaat teknolojisi, makine, mekatronik programları ise fen (teknik) bilimler altında değerlendirilmiştir.

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin öğrenim gördükleri alana göre farklılık analizi Mann-Whitney U testine göre incelenmiştir.

Tablo 12. Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri alana göre karşılaştırması

	Alan	N	Sıra Ortalamaları	Sıra Toplamları	z	p
Girişimcilik	Sosyal	168	202,36	33997	-7,814	,000
	Fen	157	120,88	18978		

* p<0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 12. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri p=0.000 çıkmıştır. p değeri 0,05 ten küçük olduğundan dolayı öğrenim gördükleri alana göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 13. Öğrenim gördükleri alana göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Alan	N	Ortalama	SS
Sosyal	168	145,8690	17,63793
Fen	157	127,1338	21,13270

Tablo 13. incelendiğinde sosyal bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik algı puanı ortalamaları 145,8690, fen bölümlerindekilerin 127,1338 olarak tespit edilmiştir.

3.8 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Girişimcilik Dersi Alma Durumlarına Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin girişimcilik dersi alma durumlarına göre farklılık analizi Mann-Whitney U testine göre incelenmiştir.

Tablo 14. Katılımcıların girişimcilik algılarının girişimcilik dersi alma durumlarına göre karşılaştırması

	Ders Alma Durumu	N	Sıra Ortalamaları	Sıra Toplamları	z	p
Girişimcilik	Alan	119	185,39	22061,50	-3,266	,001
	Almayan	206	150,07	30913,50		

* p<0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 14. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri $p=0,001$ çıkmıştır. p değeri 0,05 ten küçük olduğundan dolayı girişimcilik dersi alma durumlarına göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 15. Girişimcilik ile ilgili ders alma durumlarına göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Ders Alma Durumu	N	Ortalama	SS
Alan	119	141,5210	20,89840
Almayan	206	134,1019	21,46135

Tablo 15. incelendiğinde girişimcilik dersi alan katılımcıların girişimcilik algı puan ortalamaları 141,5210, almayanların 134,1019 olduğu tespit edilmiştir.

3.9 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Öğrenim Gördükleri Sınıfa Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılık analizi Mann-Whitney U testine göre incelenmiştir.

Tablo 16. Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri sınıfa göre karşılaştırması

	Sınıf	N	Sıra	Sıra	z	p
			Ortalamaları	Toplamları		
Girişimcilik	1. sınıf	199	158,51	31543	-1,083	,279
	2. sınıf	126	170,10	21432		

* $p<0,05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 16. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri $p=0,279$ çıkmıştır. p değeri 0,05 ten büyük olduğundan dolayı öğrenim gördükleri sınıfa göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 17. Sınıflarına göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Sınıf	N	Ortalama	SS
1. sınıf	199	135,4221	22,59867
2. sınıf	126	139,0238	19,59366

Tablo 17. incelendiğinde 1. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik algı puan ortalamaları 135,4221, 2. Sınıftakilerin 139,0238 olarak tespit edilmiştir.

3.10 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Aylık Gelir Durumlarına Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin aylık gelir durumlarına göre farklılık analizi Kruskal Wallis testine göre incelenmiştir.

Tablo 18. Katılımcıların girişimcilik algılarının aylık gelir durumlarına göre karşılaştırması

	Aylık Gelir	N	Sıra Ortalamaları	Chi-Square	df	p
Girişimcilik	2000'e kadar	99	172,35	3,455	4	,485
	2000-4000	82	167,16			
	4000-6000	69	162,18			
	6000-8000	44	149,70			
	8000 üzeri	31	142,84			

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 18. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri $p=0,485$ çıkmıştır. p değeri 0,05 ten büyük olduğundan dolayı aylık gelir durumlarına göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 19. Aylık gelirlerine göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Aylık Gelir	N	Ortalama	SS
2000'e kadar	99	139,7576	19,54539
2000-4000	82	136,4024	24,42062
4000-6000	69	136,9565	20,71475
6000-8000	44	133,0909	23,11631
8000 üzeri	31	133,5161	18,60801

Tablo 19. incelendiğinde aylık geliri 2000 TL' ye kadar olan katılımcıların girişimcilik algı puan ortalamaları 139,7576, 2000-4000 arasındakilerin 136,4024, 4000-6000 arasındakilerin 136,9565, 6000-8000 arasındakilerin 133,0909, 8000 TL'nin üzerinde olanların 133,5161 olarak tespit edilmiştir.

3.11 Katılımcıların Girişimcilik Algılarının Annelerinin Meslek Grubuna Göre Farklılık Analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin annelerinin meslek grubuna göre farklılık analizi Kruskal Wallis testine göre incelenmiştir.

Tablo 20. Katılımcıların girişimcilik algılarının annelerinin meslek grubuna göre karşılaştırması

	Meslek Grubu	N	Sıra Ortalamaları	Chi-Square	df	p
Girişimcilik	Kamu	66	161,65	3,234	4	,519
	Özel Sektör	78	155,99			
	Kendi İş	17	134,76			
	Ev Hanımı	138	171,79			
	Diğer	26	159,23			

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 20. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri $p=0,519$ çıkmıştır. p değeri 0.05 ten büyük olduğundan dolayı annelerinin meslek grubuna göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 21. Annelerinin mesleğine göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Meslek grubu	N	Ortalama	SS
Kamu	66	137,0000	18,78543
Özel Sektör	78	135,5769	20,71546
Kendi İş	17	131,7647	24,07678
Ev Hanımı	138	138,3551	23,00390
Diğer	26	135,2308	21,36035

Tablo 21. incelendiğinde anneleri kamuda çalışan katılımcıların girişimcilik algı puan ortalamaları 137,0000, özel sektörde çalışanların 135,5769, kendi işini yapanların 131,7647, ev hanımı olanların 138,351 ve diğerlerinin 135,2308 tespit edilmiştir.

3.12 Katılımcıların girişimcilik algılarının babalarının meslek grubuna göre farklılık analizi

Katılımcıların girişimcilik algılarına yönelik görüşlerinin babalarının meslek grubuna göre farklılık analizi Kruskal Wallis testine göre incelenmiştir.

Tablo 22. Katılımcıların girişimcilik algılarının babalarının meslek grubuna göre karşılaştırması

	Meslek Grubu	N	Sıra Ortalamaları	Chi-Square	df	p
Girişimcilik	Kamu	106	139,14	35,500	4	,000
	Özel Sektör	113	160,30			
	Kendi İş	45	223,02			
	Çalışmıyor	23	186,26			
	Diğer	38	140,61			

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 22. incelendiğinde anlamlılık düzey değeri $p=0,000$ çıkmıştır. p değeri 0,05 ten küçük olduğundan dolayı babalarının meslek grubuna göre katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 23. Babalarının mesleğine göre katılımcıların girişimcilik algı düzeyleri

Meslek grubu	N	Ortalama	SS
Kamu	106	132,1887	19,62996
Özel Sektör	113	136,6372	19,91682
Kendi İş	45	151,3778	19,83258
Çalışmıyor	23	139,7826	25,59644
Diğer	38	131,2368	23,42260

Tablo 23. incelendiğinde babaları kamuda çalışan katılımcıların girişimcilik algı puan ortalamaları 132,1887, özel sektörde çalışanların 136,6372, kendi işini yapanların 151,3778, çalışmayanların 139,7826 ve diğerlerinin 131,2368 tespit edilmiştir.

3.13 Hipotez Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Yapılan analizler sonucunda 9 hipotezden 5'si reddedilmiştir. Hipotezlerden 4'ü ise kabul edilmiştir. Kabul ve ret edilen hipotezler Tablo 24' te verilmiştir.

Tablo 24. Hipotez testlerinin sonuçları

Hipotez	Durum
H₁ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Ret
H₂ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile yaş arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Ret
H₃ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile öğrenim gördükleri program arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Kabul
H₄ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile sosyal ve fen bilimlerinde öğrenim görmeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Kabul
H₅ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile girişimcilik dersi alma durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Kabul
H₆ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Ret
H₇ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile aylık gelir durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Ret
H₈ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile annelerinin çalıştıkları iş alanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Ret
H₉ : Önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları ile babalarının çalıştıkları iş alanları arasında anlamlı bir farklılık vardır.	Kabul

Yapılan hipotez testlerinin sonucunda öğrencilerin öğrenim gördükleri programlara, sosyal ve fen alanlarına, girişimcilik dersi alma durumlarına ve babalarının mesleklerine göre girişimcilik algıları arasında anlamlı farklılıklar bulunduğu sonucuna varılmıştır.

TARTIŞMA

Çalışmanın bu bölümünde İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulanan anketten elde edilen bulgular sonucunda önlisans öğrencilerinin girişimcilik algıları, incelenmiştir. Öğrencilerin girişimcilik algıları; cinsiyet, yaş, program, girişimcilik dersi alma durumu, aylık gelirleri, anne meslek grubu, baba meslek grubu değişkenleri ile karşılaştırılmıştır. Ayrıca girişimcilik algılarının, öğrencilerin öğrenim gördükleri sosyal ve fen bilimleri alanlarına göre karşılaştırılmasına yer verilmiş ve elde edilen bulgular benzer çalışmalar ile karşılaştırmıştır.

Ankete katılım sağlayan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin belirlenmesi için ölçeğin geneli üzerinden aldıkları en düşük, en yüksek, ortalama ve standart sapma puanları hesaplanmıştır. Bu hesaplamalara göre öğrencilerin girişimcilik düzeyleri ortalama puanlarının 136,81 olduğu görülmektedir (Tablo 5). Elde edilen bu puan Yılmaz ve Sünbül'ün girişimcilik düzey derecelendirmesine göre katılımcıların yüksek girişimcilik seviyesine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Katılımcıların girişimcilik algılarının cinsiyete göre karşılaştırılması için yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p= 0,551$ çıkmıştır (Tablo 6). $p> 0,05$ olduğundan dolayı kadın ve erkek öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin girişimcilik düzey puan ortalamaları kadın öğrencilerde 137,7353, erkek öğrencilerde ise 135,8129 çıkmıştır (Tablo 7). Kadın ve erkek katılımcıların girişimcilik düzeyleri “yüksek girişimcilik düzeyine” sahiptir.

Taysı ve Canbaz (2014) Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yapmış oldukları çalışmada önlisans öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek öğrenciler ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını söylemişlerdir. Yılmaz ve Sünbül (2009) Selçuk Üniversitesi öğrencilerine yapmış oldukları çalışmada kadın ve erkek öğrenciler ile girişimcilik düzeyleri anlamlı bir farklılığın bulunmadığını sonucuna varmışlardır. Yavuz ve Yavuz (2017) Taşkent MYO öğrencileri üzerinde yapmış oldukları araştırmada cinsiyet değişkeni ile öğrencilerin girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı sonucuna varmışlardır. Bu çalışmalar ile yaptığımız çalışma benzer niteliktedir.

Dal 2017 Iğdır Üniversitesi öğrencilerine yapmış olduğu çalışmada cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin girişimcilik algıları incelendiğinde erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varmıştır. Wang ve Wong (2004) Singapur üniversitesi öğrencilerine yaptıkları çalışmada erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre daha fazla girişimcilik yönelimine sahip oldukları sonucuna varmışlardır. Aksel ve Bağcı yaptıkları çalışmada erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek girişimcilik düzeylerine sahip oldukları sonucuna varmışlardır.

Katılımcıların girişimcilik algılarının yaşa göre karşılaştırılması için yapılan Kruskal Wallis testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p= 0,235$ çıkmıştır (Tablo 8). $p> 0,05$ olduğundan dolayı yaşlarına göre öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmağı tespit edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin girişimcilik düzey puan ortalamaları 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin 137,4222, 21-23 yaş aralığındakilerin 138,0169, 24-26 yaş aralığındakilerin 135,5435, 27 ve üzeri yaştakilerin 136,8171 çıkmıştır (Tablo 9). Bütün yaş gruplarındaki katılımcıların girişimcilik düzeyleri “yüksek girişimcilik düzeyine” sahiptir.

Nas ve Temel (2018) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinde beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerine girişimcilik düzeyleri ile ilgili yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin girişimcilik düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Cengiz ve Serdar (2016) yaptıkları çalışmada Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin yaşları ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemişlerdir. Yine Taysı ve Canbaz (2014) yapmış oldukları çalışmada önlisans öğrencilerinin yaş değişkenine göre kadın ve erkek öğrenciler ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını söylemişlerdir. Yıldız (2020) yapmış olduğu çalışmada İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin girişimcilik puanlarının yaş gruplarına göre farklılaşmadığı sonucuna varmıştır. Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir.

Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri programlara göre karşılaştırılması için yapılan Kruskal Wallis testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p= 0,000$ çıkmıştır (Tablo 10). $p< 0,05$ olduğundan dolayı programlara göre öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar içerisinde en yüksek girişimcilik düzey puanının 150,4167 puanla halkla ilişkiler programındaki öğrencilerin ve en düşük girişimcilik düzey puanının

120,44444 puanla mekatronik bölümündeki öğrencilerin olduğu söylenebilir (Tablo 11). Halkla ilişkiler programındaki öğrencilerin girişimcilik düzeyleri yüksek girişimcilik seviyesinde mekatronik programındaki öğrencilerin orta düzey girişimcilik seviyesinde olduğu tespit edilmiştir.

Karademir, Balbağ ve Çemrek (2018) öğretmen adayları üzerinde yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin okudukları bölümlere göre farklılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Karataş (2018) girişimcilik eğilimleri üzerine yaptığı çalışmada öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna varmıştır. Bu sonuçlar çalışmamın ile paralellik göstermektedir.

Küçükeşmen, Türkoğlu ve Şimşek yaptıkları çalışmada öğrencilerin girişimcilik düzeyleri ile okudukları bölümler arasında anlamlı bir farkın olmadığını söylemişlerdir.

Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri alanlara göre karşılaştırılması için yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p= 0,000$ çıkmıştır (Tablo 12). $P < 0,05$ olduğundan dolayı öğrenim gördükleri alanlara göre öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin girişimcilik düzey puan ortalamaları sosyal alandakiler için 145,8690, fen alanındakiler için 127,1338 çıkmıştır (Tablo 13). Her iki gruptaki öğrencilerin girişimcilik düzeyleri “yüksek girişimcilik” düzeyindedir.

Katılımcıların girişimcilik algılarının girişimcilik dersi alma durumlarına göre karşılaştırılması için yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p= 0,001$ çıkmıştır (Tablo 14). $P < 0,05$ olduğundan dolayı girişimcilik dersi alma durumlarına göre öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin girişimcilik düzey puan ortalamaları girişimcilik dersi alanların 141,5210, almayanların 134,1019 çıkmıştır (Tablo 15). Girişimcilik dersi alan ve almayan öğrencilerin girişimcilik düzeyleri “yüksek girişimcilik” düzeyindedir.

Uluçol (2013) Gölbaşı MYO öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin girişimcilik dersi alanlar ve almayanlar ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yine Aksel ve Bağcı öğrencilerin

girişimcilik dersi alma durumları ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığını tespit etmiştir.

Ekici ve Turan (2017) öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ile ilgili yapmış oldukları çalışmada girişimcilik dersi almanın girişimcilik eğilimini olumlu yönde etkilediği sonucuna varmışlardır. Evcı ve Alper (2022) öğrencilerin girişimcilik niyetleri üzerine Yalova Üniversitesinde yapmış oldukları çalışmada girişimcilik dersi almanın girişimcilik niyetini pozitif olarak etkilediği sonucuna varmışlardır. Durak (2018) Pamukkale Üniversitesi öğrencileri ile girişimcilik niyeti üzerine yaptığı çalışmada girişimcilik dersi alan öğrencilerin girişimcilik niyetinin ders almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Bu çalışmalar, çalışmamız ile paralellik göstermektedir.

Katılımcıların girişimcilik algılarının öğrenim gördükleri sınıflara göre karşılaştırılması için yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p=0,279$ çıkmıştır (Tablo 16). $P>0,05$ olduğundan dolayı öğrenim gördükleri sınıflara göre öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin girişimcilik düzey puan ortalamaları 1. sınıflar için 135,4221, 2. sınıflar için 139,0238 çıkmıştır (Tablo 17). Her iki gruptaki öğrencilerin girişimcilik düzeyleri “yüksek girişimcilik” düzeyindedir.

Dal (2017) yaptığı çalışmada sınıf değişkenine göre öğrencilerin girişimcilik algıları bakımından anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Akyol ve ark. öğrencilerin girişimcilik eğilimleri hakkında yaptıkları çalışmada sınıf değişkeni ile öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir (Akyol, Zengin, Akkaşoğlu, ve Ulama, 2019, s. 1986-2022). Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir.

Baş (2019) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi öğrencileri ile yaptığı çalışmada öğrencilerin buldukları sınıflar ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varmıştır. Türkoğlu ve Tetik Köyceğiz MYO öğrencileri ile yapıları çalışmada öğrencilerin hangi sınıfta olduklarının genel girişimcilik ortalaması üzerinde kısmen etkisi olduğunu söylemişlerdir.

Katılımcıların girişimcilik algılarının aylık gelirlerine göre karşılaştırılması için yapılan Kruskal Wallis testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p=0,485$ çıkmıştır (Tablo 18). $p>0,05$ olduğundan dolayı aylık gelirleri ile öğrencilerin girişimcilik

alguları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılar içerisinde en yüksek girişimcilik düzey puanının, aylık gelirleri 2000 TL' ye kadar olanların 139,7576 ve en düşük girişimcilik düzey puanının 4000-6000 TL arasında olan öğrencilerin olduğu söylenebilir (Tablo 19). Bütün gelir seviyelerinde girişimcilik düzeyi yüksek girişimcilik seviyesindedir.

Pan ve Akay (2015) Mersin Üniversitesi eğitim fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerine yönelik yaptıkları çalışmada öğrencilerin girişimcilik düzeyleri ile aylık gelirleri arasında anlamlı bir fark bulunduğunu tespit etmişlerdir.

Aydın ve Öner (2016) Erciyes Üniversitesi öğrencilerine yaptıkları çalışmada öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin ailelerinin aylık gelirleri ile arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişlerdir. Karakule ve Karakaya (2017) Kastamonu üniversitesi öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin aile aylık gelir durumları ile girişimcilik eğilim algıları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varmışlardır. Atasoy ve Aktaş (2020) yaptıkları çalışmada sağlık fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile öğrencilerin aylık harcamaları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna varmışlardır. Bu sonuçlar, çalışmamızdaki sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların girişimcilik algılarının annelerinin mesleklerine göre karşılaştırılması için yapılan Kruskal Wallis testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p= 0,519$ çıkmıştır (Tablo 20). $p > 0,05$ olduğundan dolayı annelerinin meslekleri ile öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Annelerinin mesleklerine göre bütün gruptaki katılımcıların girişimcilik düzeyi yüksek girişimcilik seviyesinde çıkmıştır (Tablo 21).

Katılımcıların girişimcilik algılarının babalarının mesleklerine göre karşılaştırılması için yapılan Kruskal Wallis testi sonucuna göre anlamlılık düzey değeri $p= 0,000$ çıkmıştır (Tablo 22). $p < 0,05$ olduğundan dolayı babalarının meslekleri ile öğrencilerin girişimcilik algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Babaları kendi işini yapan öğrencilerin girişimcilik düzey puanları 151,3778 en yüksek, baba mesleğini diğer olarak seçen öğrencilerin puanları 131,2368 ile en düşük puan olduğu gözlemlenmiştir (Tablo 23).

Çelik ve Karababa (2018) Hasan Kalyoncu Üniversitesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin annelerinin meslek grupları ile girişimcilik niyetleri arasında

anlamli bir fark olmadığını ancak babalarının meslek grupları ile girişimcilik niyetleri arasında anlamli bir fark olduğunu tespit etmişlerdir. Elde ettikleri sonuçlar çalışmamızdaki sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

Yıldız (2020) yapmış olduğu çalışmada araştırmaya katılan öğrencilerin anne ve babalarının meslekleri ile girişimcilik puanları arasında anlamli bir fark olmadığı sonucuna varmışlardır.

SONUÇ

Çalışma 2021-2022 akademik yılında İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik algı düzeylerinin belirlenmesi, sosyal ve fen alanlarında öğrenim görme durumlarının girişimcilik algıları ile arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespiti ve demografik bilgiler ile girişimcilik düzeyleri arasındaki farklılıkların tespiti amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucu elde ettiğimiz sonuçlara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Ankete katılım sağlayan öğrencilerin girişimcilik algı düzeyleri “yüksek girişimcilik” olarak bulunmuştur. Elde edilen sonuç araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik ile ilgili olumlu düşünceler içinde olduğunu ve büyük bir çoğunluğunun gelecekte kendi işlerini kurmak istediklerini göstermektedir.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre girişimcilik puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik algılarının kadın ve erkeklere göre farklılık göstermemesi son yıllarda çeşitli kurumlar tarafından kadın girişimcilere yapılan desteklerin daha fazla olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Yaş grupları içinde en yüksek girişimcilik puanına sahip olanların 21-23 yaş aralığındaki öğrenciler olduğu görülmektedir.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile öğrenim gördükleri programlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. En düşük girişimcilik puanı mekatronik programındaki öğrenciler, en yüksek girişimcilik puanı halkla ilişkiler programındaki öğrenciler olduğu görülmektedir.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile sosyal ve fen alanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Sosyal alandaki öğrencilerin girişimcilik puanı fen alanındaki öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin öğrenim gördükleri programlar ve sosyal-fen alanlarına göre girişimcilik algıları incelendiğinde sosyal bilimler alanındaki programlarda okuyan öğrencilerin kendi işlerini kurmak için daha istekli oldukları söylenebilir.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile girişimcilik dersi alma durumları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Girişimcilik dersi alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre girişimcilik puanlarının daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç girişimcilik derslerinin öğrencilerin girişimcilik algılarını arttırdığını göstermektedir.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile okudukları sınıf arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir. Sınıflar arasında anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen 2. sınıftaki öğrencilerin 1. Sınıf öğrencilerine göre girişimcilik puanları daha yüksek bulunmuştur. Bu durum girişimcilik derslerin ikinci sınıfta görülmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile aylık gelirleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir. Aylık geliri 2000 TL'ye kadar olan öğrencilerin girişimcilik puanları diğer gelir seviyelerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile anne meslek grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir. Annesi ev hanımı olan katılımcıların girişimcilik puanlarının en yüksek olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların girişimcilik algıları ile baba meslek grupları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Babaları kendi işini yapan öğrencilerin girişimcilik puanlarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuç babaları kendi işini yapan öğrencilerin girişimcilik algılarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Babaları kendi işini yapan, ticaret ile uğraşan ve girişimci olan öğrencilerin gelecekteki iş yaşantıları için babalarını bir rol model gördükleri söylenebilir.

Bu araştırma sonucunda aşağıdaki önerilerin uygulanmasının fayda sağlayabileceği söylenebilir.

- Girişimcilik dersi tüm bölümlerde zorunlu ders olarak verilmelidir.
- Ders programlarına girişimcilik ile ilgili farklı derslerinde müfredata eklenmesi sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin girişimcilik algılarını arttırmaya yönelik seminerler ve eğitimler verilmelidir.
- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algısını daha detaylı ölçmek için farklı değişkenler ve kişilik özellikleri değerlendirilerek yeni çalışmalar yapılabilir.

- Öğrencilerin girişimcilik ile ilgili yurtdışı projelerine katılmaları desteklenmelidir.
- Öğrencilerin girişimcilik algılarının artırılması için üniversitedeki bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacakları ve kaynakları nasıl kullanacaklarına yönelik eğitimler verilmelidir.
- Öğrencileri girişimcilik konusunda teşvik etmek için başarılı iş insanları ile söyleşiler düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, S. (2009). *Girişimciliğin Temel Bilgileri*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Akpınar, T., & Küçüköksel, N. Ç. (2015). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Algısı ve Girişimciliği Engelleyen Sebepler. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences*, 1(1), 13-19.
- Aksel, İ., & Bağcı, Z. (2016). Girişimcilik Eğilimi; Bir Kamu Üniversitesinin İİBF’inde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinde Bir Araştırma. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2120-2133.
- Akşit, G. (2003). *Farklı Kültürlerde Girişimcilik Niyeti ve Üniversite Öğrencilerine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Araştırma* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Akyol, C., Zengin, B., Akkaşoğlu, S., & Ulama, Ş. (2019). Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Eğitimleri Ve Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. *Turkish Studies*, 14(4), 1986-2022.
- Amit, R., Glosten, L., & Muller, E. (1993). Challenges To Theory Development İn Entrepreneurship Research. *Journal of Management studies*, 30(5), 815-834.
- Arıkan, R. (2013). Araştırma Yöntem ve Teknikleri. *Araştırma Yöntem ve Teknikleri* (s. 43-44). içinde Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. LTD ŞTİ.
- Atasoy, I., & Aktaş, A. B. (2020). Hemşirelik Öğrencilerinin Girişimcilik Algısına Cinsiyet ve Diğer Faktörlerin Etkisi. *Jaren*, 80-88.
- Aydın, E., & Öner, G. (2016). Sosyal Bilgiler ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 497-515.
- Aytaç, Ö., & İlhan, S. (2013). Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 101-120.
- Barbaso, S. D., Kickul, J., & Smith, B. R. (2008). The road less intended: Integrating entrepreneurial cognition and risk in entrepreneurship education. *Journal of Enterprising Culture*, 16(04), 411-439.
- Baron, R. A. (2000). Psychological Perspectives on Entrepreneurship: Cognitive and Social Factors in Entrepreneurs’ Success. *Current Directions in Psychological Science*, 9(1), 15-18.
- Barutçu, E., & İrmiş, A. (2012). Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini Ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(2), 1-25.
- Baş, E. (2019). *Üniversiteli Gençlerin Girişimcilik Algıları Ve Yönelimi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Örneği* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). T.C.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekonomi Ve Finans Anabilim Dalı, Aydın.

- Berk, E. (2009). *Girişimcilik Dersinin Etkililiğinin Değerlendirilmesi, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Ankara.* http://yegitek.meb.gov.tr/tamamlanan/Girisimcilik_dersinin_degerlendirilmesi.pdf.
- BİAE. (2007). Bandırma'nın Girişimcilik Profili (Araştırma İnceleme Raporu no: AIR-1/2007). (Erişim Tarihi: 12.03.2022).
- Bosma, N., & Levie, J. (2009). *Global Entrepreneurship Monitor: 2009 Executive Report*, 2009. 28-33.
- Bulut, Ç., & Aslan, G. (2014). Üniversitelerde Girişimcilik Eğitimi. *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14(27), 1-20.
- Bygrave, W., & Miniti, M. (2000). The Social Dynamics of Entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 24(3), 25-36.
- Byrnes, J. P., & Miller, D. C. (1999). Gender Differences In Risk Taking: A Meta-Analysis. *Psychological Bulletin*, 125(3), 367.
- Cengiz, R., & Serdar, E. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Bilinçli Farkındalık Ve Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 1320-1328.
- Çelik, M., & Karababa, A. G. (2018). Girişimcilik Niyetlerinin Demografik Faktörlere Göre İncelenmesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13(1), 57-67.
- Çerik, Ş. (2002). Ailelerin Gençlere Karşı Tutumları ve Gençlerin Ailelerinin Tutumlarını Algılayışlarına Yönelik Üniversite Gençliği Üzerinde Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 2(1), 21-24.
- Çetin, C. (1996). *Yeniden Yapılanma Girişimcilik Küçük ve Orta Boy İşletmeler ve Bunların Özendirilmesi*. İstanbul: Der Yayınları.
- Çögürçü, İ. (2016). İktisadi Doktrinlerde Geçmişten Günümüze Girişimciliğin Önemi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 65-80.
- Dal, M. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Algılarının Analizi: Iğdır Üniversitesi Örneği. *Researcher: Social Science Studies*, 5(4), 521-531.
- Demartino, R., & Barbato, R. (2003). Differences Between Woman And Men Mba Entrepreneurs. *Journal Of Business Venturing*, 18(6), 815-832.
- Dilsiz, İ., & Kölük, N. (2005). *Meslek Yüksekokulları İçin Girişimcilik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Döm, S. (2006). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği*. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Durak, İ. (2011). Girişimciliği etkileyen çevresel faktörlerle ilgili girişimcilerin tutumları: bir alan araştırması. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 191-213.
- Durak, İ. (2018). Girişimcilik Niyeti ile içinde Zekâ ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *MANAS Journal of Social Studies*, 7(1), 281-297.
- Durukan, T. (2006). Düünden Bugüne Girişimcilik Ve 21. Yüzyılda Girişimciliğın Önemi . *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 25-37.
- Ekici, E., & Turan, M. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimi: Planlanmış Davranışlar Teorisi Ve Girişimcilik Eğitiminin Rolü. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(1), 201-215.
- Elçi, Ş. (2007). İnovasyon: Kalkınmanın ve Rekabetin Anahtarı. İnomer Rekabet ve Kalkınma. 104.
- Erdem, F. (2001). Girişimcilerde Risk Alma Eğilimi ve Belirsizliğe Tolerans İlişkesine Kültürel Yaklaşım. *Akdeniz üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 1(2), 43-61.
- Ertürk, M. (2011). *İşletme Biliminin Temel İlkeleri*. İstanbul: Beta Yayın.
- Evcı, G., & Alper, E. N. (2022). Girişimcilik Dersinin İşletme Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Yalova Üniversitesi Örneği. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 159-173.
- Fox, J. M. (2005). *Organizational entrepreneurship and the organizational performance linkage in university extension*. The Ohio State University: dissertation degree doctor of philosophy.
- Grupta, V., MacMillian, I. C., & Surie, G. (2004). Entrepreneurial Leadership: Developing And Measuring A Cross-Cultural Construct. *Journal of Business Venturing*, 19(2), 241-260.
- Güler, B. K. (2008). *Güler, B. K., Sosyal Girişimciliği Etkileyen Faktörlerin Analizi (Yayınlanmış Doktora Tezi)*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Güney, S. (2008). *Girişimcilik Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Halaç, D. S., & Bulut, Ç. (2012). Entrepreneurial Education Atuniversities: A Conceptual Framework . *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 11-22.
- Hisrich, R. D., & Peters, M. (2004). *Entrepreneurship*, 6th Ed., McGraw-Hill Higher.
- Hisrich, R., & Peters, M. P. (1985). *Entrepreneurship: Starting, Developing and Managing A New Enterprise*. Irvin Inc.
- İlhan, S. (2005). Bazı Değişkenler Açısından Elezığ'da Girişimci Profili. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 217-248.

- İrmiş, A., Durak, İ., & Özdemir, L. (2010). *Girişimcilik Kültürü Anadolu Girişimciliğinden Örnekler*. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım.
- Jones, C., & English, J. (2004). A Contemporary Approach to Entrepreneurship Education. *Education+Training*, 416-423.
- Karademir, E., Balbağ, M. Z., & Çemrek, F. (2018). Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi . *Milli Eğitim Dergisi*, 47(220), 177-200.
- Karakule, İ., & Karakaya, İ. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 596-614.
- Karataş, İ. (2018). *Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretimi Ana Bilim Dalı Beden Eğitimi Ve Spor Eğitimi Bilim Dalı, Bartın.
- Koh, H. C. (1993). Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics A Study of Hong Kong MBA Students. *Journal of Managerial Psychology*, 12-25.
- Kurtulmuş, K. (2010). *Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Küçükeşmen, E., Türkoğlu, M. E., & Şimşek, A. (2019). Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ampirik Bir Çalışma. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(6), 586-610.
- Küçüktekin, K. (2006). *Girişimcilik Politikası Çerçevesinde Avrupa Birliği'nin Kobi Politikası Ve Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Çerçevesinde Türkiye'nin Kobi Politikası* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Littunen, H. (2000). Entrepreneurship and Characteristics of the Entrepreneurial Personality. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 295-309.
- Loon, M., & Casimir, G. (2008). Job-Demand for Learning and Job-Related Learning the Moderating Effect of Need for Achievement. *Journal of Managerial Psychology*, 89-102.
- Lunnan, A., Nybakk, E., & Vennessland, B. (2006). Entrepreneurial Attitudes and Probability for Start-Up: An Investigation of Norwegian Non-Industrial Private Forest Owners. *ForesT policy and Economics*, 8(7), 683-690.
- Mory, M. M. (2003). Perceived Locus Of Control and Satisfaction in SameSex Friendships, Personal Relationships. *Personal Relationships*, 495-509.
- Mutlu, S. (2014). KOSGEB'in Uygulamalı Girişimcilik Sertifikası Eğitimi Kurslarına Katılan Kursiyerlerin Girişimcilik Potansiyelleri ve Eğilimleri. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1-22.

- Naffziger, D. (1995). Entrepreneurship: A Person Based Theory Approach. *Advances in Entrepreneurship, Firm Emergence, And Growth*, 21-50.
- Nas, K., & Temel, V. (2018). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 134-144.
- Oppenheim, N. A. (2001). Questionnaire Design, Interviewing and Attitude Measurement. *London and New York: Continuum.* , (6th ed.).
- Özdemir, P. (2016). *Girişimci Üniversiteler Ve Türkiye'de Girişimcilik Eğitimi* (Yayımlanmış Doktora Lisans Tezi). T.C. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, İstanbul.
- Özdemir, Ş. (2017). *Devlet Ve Piyasa İki Leminde Girişimcilik Ve Türkiye'de Girişimcilik Eğitiminde Devletin Rolü* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Aksaray.
- Özdemir, Y., & Mazgal, S. (2012). Bir kariyer tercihi olarak girişimcilikte dışsal faktörlerin etkisi: Sakarya örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 87-102.
- Özdevecioğlu, M. (2013). *Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi*. İstanbul: Beta.
- Özsağır, A. (2014). *Yenilik Ekonomisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Öztürk, İ. (2022, 05 08). <https://igiad.org.tr/igiad-2008-girisimcilik-raporu>.
- Pan, V., & Akay, C. (2015). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Education Sciences*, 10(2), 125-138.
- Raposo, M., & Arminda, d. (2011). Entrepreneurship education: Relationship between education and entrepreneurial activity. *Psicothema*, 453-457.
- Roper, S. (1998). Roper, Stephen. "Entrepreneurial characteristics, strategic choice and small business performance. *Small Business Economics*, 11(1), 11-24.
- Sanchez, J. C. (2013). The Impact of an Entrepreneurship Education Program on Entrepreneurial Competencies and Intention. *Journal of Small Business Management*, 51(3), 447-465.
- Shane, S., & Venkataraman, S. (2000). The promise of entrepreneurship as a field of research. *Academy Of Management Review*, 25(1), 217-226.
- Tağraf, H., & Halis, M. (2004). Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitiminin "Girişimsel Öz Yetkinlik" Algısı Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 91-107.
- Taysı, K., & Canbaz, S. (2014). Önlisan Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(1), 56-67.

- Timmons, A. J., & Spinelli, S. (2007). *New Venture Creation: Entrepreneurship for the 21st Century*. Hill: New York.
- Tuten, T. L., & Neidermeyer, P. E. (2004). Performance, Satisfaction and Turnover in Call Centers: The Effects of Stress and Optimism. *Journal of Business Research*, 57(1), 26-34.
- Türkoğlu, T., & Tetik, A. (2017). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyo-Demografik Özellikleri İle Girişimci Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 12(45), 45-76.
- TÜSİAD. (2002). Türkiye’de Girişimcilik, Lebib Yalkın Yayınları, Yayın No: TÜSİAD-T/2002- 12/340, İstanbul.
- Uçkun, N., & Girginer, N. (2004). İşletmecilik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açıları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F İşletme Bölümü Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. *III. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF*, 783-795.
- Uluyol, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 349-372.
- Ünüvar, O. (2019). Ekonomik Büyüme Ve Kalkınmada Girişimciliğin Rolü Ve Önemi (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Mersin*.
- Wang, C. K., & Wong, P.-K. (2004). Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore. *Technovation*, 24(2), 163-172.
- Yavuz, A., & Yavuz, H. İ. (2017). Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Taşkent Myo Öğren Cileri Üzerine Bir Araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 89-100.
- Yeşiloğlu, G., & Başar, E. (2021). *Millî Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Okulları Mesleki Açık Öğretim Lisesi “Girişimcilik 1” Ders Kitabı*. Ankara: MEB.
- Yeşilyaprak, B. (2005). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Yıldırım, H. (2008). *Girişimcilik Ateşi ve İş Melekleri Temel Kavramlar ve Ateşte Çiçek Açtıran İş Melekleri*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- Yıldız, E. (2020). *Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Nönü Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Malatya.
- Yıldız, S. (2007). *Girişimcilik* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Projesi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Kahramanmaraş.

- Yılmaz, A. S. (2014). Bir Sosyal Değişim Ajanı Olarak Girişimcilik Eğitimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 6(1), 297-310.
- Yılmaz, E., & Sünbül, A. M. (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *The Journal of Selcuk University Social Sciences Institute*, 21, 195-203.
- Young, D. R. (2014). *If Not for Profit, for What?* Massachusetts: Lexington Books.
- Yurtkoru, E. S., Çinko, M., & Durmuş, B. (2018). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi*. İstanbul: Beta Basım Yayım.

EKLER

EK-1. Demografik Seçenekler

Sayın katılımcı,

Bu araştırma Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal ve Fen Bilimlerine Göre Girişimcilik Algılarının farklılıklarını ölçmektedir. Araştırma verileri sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Araştırma yalnızca İstanbul Gelişim Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerini kapsayacak olup, 4-5 dakika sürmektedir. Katılım tamamen isteğe bağlıdır. Değerli katılımlarınız için, şimdiden teşekkür ederiz. Aşağıdaki soruları size uygun olacak şekilde cevaplayınız.

Öğrenim Gördüğünüz Program:

Cinsiyet	Kadın ()	Erkek ()			
Yaş	18-20 ()	21-23 ()	24-26 ()	27 ve üzeri ()	
Alan	Sosyal ()	Fen ()			
Sınıf	1. Sınıf ()	2. Sınıf ()			
Aylık Gelir	2000'e kadar ()	2000-4000 ()	4000-6000 ()	6000-8000 ()	8000 üzeri ()
Anne Mesleği	Kamu ()	Özel Sektör ()	Kendi İşİ ()	Ev Hanımı ()	Diğer ()
Baba Mesleği	Kamu ()	Özel Sektör ()	Kendi İşİ ()	Çalışmıyor ()	Diğer ()

EK-2: Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği

MADDELER		Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Çok sık
1.	İşimde geçmiş performansımdan daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	()	()	()	()	()
2.	Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.	()	()	()	()	()
3.	İstediğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.	()	()	()	()	()
4.	İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	()	()	()	()	()
5.	Kendi işimi kurabilirim.	()	()	()	()	()
6.	İşten zorunlu olarak ayrılısam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	()	()	()	()	()
7.	Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim .	()	()	()	()	()
8.	Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	()	()	()	()	()
9.	Denemediklerimi denemekten çekinmem.	()	()	()	()	()
10.	Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	()	()	()	()	()
11.	Arkadaşıma değişik iş projelerden söz ederim.	()	()	()	()	()
12.	Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	()	()	()	()	()
13.	Arkadaşımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem	()	()	()	()	()
14.	Hayatımı dış etkenlere bırakmam	()	()	()	()	()
15.	Kararlarımın hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	()	()	()	()	()
16.	Risk almaktan çekinmem	()	()	()	()	()
17.	Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	()	()	()	()	()
18.	Yeni bir şeyleri denememe imkan veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	()	()	()	()	()
19.	Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	()	()	()	()	()
20.	Yeni bir perspektiften bakmaya imkan sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	()	()	()	()	()
21.	Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	()	()	()	()	()
22.	Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldıralım.	()	()	()	()	()
23.	Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	()	()	()	()	()
24.	Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmaktan sorun yaşamam.	()	()	()	()	()
25.	Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	()	()	()	()	()
26.	Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	()	()	()	()	()
27.	Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	()	()	()	()	()
28.	Karşıma çıkan fırsatları değerlendiririm.	()	()	()	()	()
29.	Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	()	()	()	()	()
30.	İşimde ve çalışmalarımda ortaya çıkan değişimlere açıgımdır.	()	()	()	()	()
31.	İşimi sevecek ve azimle yaparım.	()	()	()	()	()
32.	İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	()	()	()	()	()
33.	İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.	()	()	()	()	()
34.	Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	()	()	()	()	()
35.	İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	()	()	()	()	()
36.	Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	()	()	()	()	()

EK-3: Etik Kurul Onay Belgesi

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul Başkanlığı

ETİK KURUL KARAR ÖRNEĞİ

TOPLANTI TARİHİ: 16.03.2022
TOPLANTI SAYISI: 2022-06

KARAR NO: 2022-06-40: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Yüksek Lisans Programı 200601015 numaralı Gizem ALTUNTAŞ' ın "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal ve Fen Bilimlerine Göre Girişimcilik Algılarının İncelenmesi İle İlgili Bir Araştırma: İstanbul Gelişim Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Örneği" konulu çalışması hakkında yapacağı anket sorularının, etik kurallara uygun olup olmadığını tespit etmek üzere, İGÜ Etik Kurulumuzun 04.02.2022 tarih ve 2022-03 sayılı toplantısında, İGÜ Etik Kurul Yönergesinin 12(1) maddesine göre değerlendirme yapmak üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının raporları incelenmiş olup, ilgili çalışmada yer alan bilimsel araştırmanın etik kurallara uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.